

Pojem totalita, zavedený politology po zkušenosti se dvěma nelidskými režimy 20. století, komunismem a fašismem, se v předloženém textu stává předmětem systematického zkoumání, které vede k pro mnohé jistě překvapivým závěrům. Patrně málokdo si např. uvědomuje, že brutalita nemusí být nutným průvodním znakem totality. Oba totalitní režimy 20. století nepochybně brutální byly. Znamená to ale, že všechny režimy, které právem označíme za totalitní, musí touto „kvalitou“ disponovat? Není jádro totality v něčem jiném než v násilí? Totalita je charakteristická především masivním zasahováním státní moci do klíčových sfér lidských životů. Při současném technologickém pokroku přeci není tak nepředstavitelné, že by ono zasahování nemuselo být prováděno jen primitivním mocenským vynucováním. Daleko pravděpodobnější je, a z taktického hlediska má mnohem větší šanci na úspěch, použití sofistikovaných forem manipulace a názorového ovlivňování.

ISBN 978-80-904469-6-0

9 788090 446960

Jiří Fuchs, Marie Tejklová

Vyšší humanita, nebo totalita?

Jiří Fuchs
Marie Tejklová

Vyšší humanita, nebo totalita?

Rozhovor o politice EU

ACADEMIA BOHEMICA

Vyšší humanita, nebo totalita?

Rozhovor o politice EU

Jiří Fuchs
Marie Tejklová

Vyšší humanita, nebo totalita?

Rozhovor o politice EU

© Academia Bohemica, o.p.s., Praha 2017
ISBN 978-80-904469-6-0

Předmluva

V úvodní sekvenci filmu Gladiátor, večer po bitvě, ve které římská armáda rozprášila poslední zbytky odporu barbarských kmenů, ve velitelském stanu nedaleko od bojiště, bilancuje starý císař Marcus Aurelius (Richard Harris) s mladým generálem Maximem (Russell Crowe), velitelem římských vojsk. Říkají zhruba toto:

Císař: Řekni mi to ještě jednou, Maxime, proč tu vlastně jsme?

Generál: Pro slávu Říma, cézare.

Císař ale zapochybuje o smysluplnosti budování světového impéria.

Generál oponuje: Pane, mí muži venku mrznou a hladoví, jsou zranění a mnoho z nich se z tohoto bojiště domů nevrátí. Odmítám věřit tomu, že bojovali a umřeli za nic.

Císař: A čemu tedy věříš?

Generál: Bojovali za tebe a za Řím.

Císař: Co je to Řím?

Generál: Viděl jsem většinu ostatního světa. Je krutý, surový a temný. Řím je světlo.

Císař: Ale vždyť jsi tam nikdy nebyl. Neviděl jsi, co se z něj stalo...

(Generál, původem Španěl, totiž mnoho let bojoval v římské armádě a posléze jí i velel na různých místech tehdy známého světa, v Římě ale dosud nikdy sám nebyl, znal ho jenom z vyprávění...)

Podobný rozhovor se mohl odehrát i v naší současnosti. Nejspíš v poněkud jiných kulisách, s jinými akterý, a přeci v jádru stejný. Mohl vypadat třeba takto:

Politik: Sílící nedůvěru vůči současné západní společnosti je potřeba rozptylovat neustálými pokukazy na trvalou hodnotu a nadřazenost Západu nad ostatními civilizačními alternativami. Není a nikdy v historii na světě nebyla lepší forma uspořádání společnosti, než je ta současná západní. Přes všechny její nedostatky se v ní dosud největší měrou realizují hlavní atributy ideální lidské společnosti – svoboda, spravedlnost a respekt k lidskému životu a každému jeho nositeli.

Filosof: No, nevím, přijde mi to trochu patetické a ani věcně to, podle mě, příliš nesedí. Dnešní Západ je jenom vzdáleným odleskem toho, čím Západ kdysi býval.

Politik: Milý kolego teoretiku. Chceš snad říct, že víš o lepší, svobodnější, spravedlivější, vyspělejší společnosti, než je ta naše západní, euro-americká?

Filosof: Pokud by se to měřilo mírou technologického pokroku, tak Západ asi opravdu vede. Pokud by ale měřítkem byla blízkost nebo vzdálenost společnosti od ideálu lidství, pak je myslím současný Západ dávno za svým zenitem a hravě by ho strčily do kapsy společnosti, na které jsme zvyklí dívat se na Západě s pohrdáním nebo přinejlepším s blahosklonným soucitem.

Politik: Proč ta skepse vůči Západu? Já se každoročně účastním mnoha odborných konferencí v nejrozličnějších částech světa, setkávám se zde s lidmi ze všech koutů planety a z vlastní zkušenosti tak můžu říct, že Západ stále je tím, čím byl – majákem pro ostatní, příkladem hodným následování, biblickým „městem na hoře“ (Mt 5, 14).

Filosof: Tak tomu já samozřejmě konkurovat nemůžu. Spíš než osobní zkušenost se západními městy a lidmi v nich mám zkušenost s tím, co se těm lidem honí hlavou, s jejich myšlením, uvažováním, s jejich pohledem na svět. Z různých míst, z oficiálních dokumentů mezinárodních institucí, z textů respektovaných odborníků, ale i z prací těch, kterým současná doba nepřeje, a především z mnoha svědectví obyčejných lidí vysvítá jeden hrozivý společný jmenovatel. Západ, v podání euro-americkém, už dávno není majákem, městem na hoře. Rozhodným krokem směřuje k tomu, co Orwell v románu 1984 vykreslil jako Oceánii, stát

ovládaný Velkým bratrem, a pro co se dnes používá označení totalita...

Ponechme naše novodobé diskutéry jejich osudu, jejich rozmluva nejspíš nebyla krátká. A možná právě v reakci na podobnou diskuzi vznikaly úvahy, které se vám předkládají na následujících stránkách.

Kdo měl příležitost seznámit se s filosofickými pracemi Jiřího Fuchse, bude možná překvapený, proč se autor, dlouhodobě zaměřený na, i v rámci filosofie, výsostně teoretické disciplíny, jakými jsou teorie poznání nebo ontologie, pouští do ožehavého tématu komentování politické reality dneška.

Úvodní díl kurzu filosofie¹ začíná vyvracením zažitých předsudků o filosofii. Jedním z nich je názor, že filosofie je pro lidský život neužitečná. Jiří Fuchs zde ukazuje, že takový názor je už sám o sobě filosofický, a proto také v důsledku rozporný, jeho zastánci se sami vyvrací.

Předložený obsáhlý rozhovor o problému totality (stejně jako nedávno publikovaný rozhovor k tématu migrační krize) naopak můžeme, s určitou nadsázkou, chápat jako praktické vyvrácení předsudku o neužitečnosti filosofie pro lidský život. Ukazuje se, jak užitečné je nahlížet podstatné věci života zorným úhlem filosofie. Vzhledem ke své

¹ Úvod do filosofie, Filosofická logika, Krystal OP, Praha, 1997

obecné povaze může filosofie zasadit specifický problém do takového kontextu a pojednat v takových souvislostech, jak toho žádný speciální vědní obor není schopen. Zároveň, díky své tendenci zobecňovat, vede filosofický přístup k tomu, že se při zkoumání určité oblasti programově abstrahuje od nepodstatných aspektů a intelektuální energii je tak možné plně nasměrovat do úsilí o odhalení podstaty věcí, porozumění nejhlubším příčinám jevů, pochopení nutných, trvale platných principů, které jsou v nejhlubší vrstvě naší zdánlivě nahodilé skutečnosti vždy přítomny.

Pojem totalita, zavedený politology po zkušenosti se dvěma nelidskými režimy 20. století, komunismem a fašismem, se v předloženém textu stává předmětem systematického zkoumání, které vede k pro mnohé jistě překvapivým závěrům. Patrně málokdo si např. uvědomuje, že brutalita nemusí být nutným průvodním znakem totality. Oba totalitní režimy 20. století nepochybně brutální byly. Znamená to ale, že všechny režimy, které právem označíme za totalitní, musí touto „kvalitou“ disponovat? Není jádro totality v něčem jiném než v násilí? Totalita je charakteristická především masivním zasahováním státní moci do klíčových sfér lidských životů. Při současném technologickém pokroku přeci není tak nepředstavitelné, že by ono zasahování nemuselo být prováděno jen primitivním mocenským vynucováním. Daleko pravděpodobnější

je, a z taktického hlediska má mnohem větší šanci na úspěch, použití sofistikovaných forem manipulative a názorového ovlivňování.

Pusťme se tedy společně s autorem do zkoumání tak zvláštních problémů, jakými jsou totalita, totalitní ideologie a totalitní režim. Závěry tohoto zkoumání pro naši současnost jsou neradostné. Pro některé čtenáře to bude jenom potvrzení vnitřního pocitu, který v nich nejspíš zraje už delší dobu. Pro jiné to budou závěry překvapivé, šokující. Zvláštní hodnota předkládaných úvah pro všechny čtenáře je pak v tom, že se nelichotivý stav západní společnosti pouze nekonstatuje, ale velké úsilí je věnováno objasnění příčin a důvodů, které k současné situaci vedly.

Více než jinde zde totiž platí novozákonní motto, na které jsme odkazovali už v předmluvě k rozhovoru o migrační krizi, a které by mohlo být mottem filosofů a filosofie vůbec: „poznáte pravdu a pravda vás osvobodí“.²

Václav Meloun

² Evangelium podle Jana 8, 32.

Vyšší humanita, nebo totalita?

Změnila migrační krize pohled lidí na EU?

S nástupem migrační krize se ve veřejném diskurzu začala množit srovnání bruselského centra EU s někdejší moskevským politbyrem. Už předtím sice bylo slyšet hlasy, že se za fasádou demokratických struktur a hlučné rétoriky o svobodě, o lidských právech či humanitě skrývá plíživá totalita, ale byly většinou dotčeně odmítány jako hysterické výlevy extremistů.

Jenže jsou tu i filosofové jako například R. Legutko či R. Spaemann nebo předchozí dva papežové, kteří v souvislosti s Bruselem také říkali, že tu máme novou zlou a zákeřnou ideologii, jež staví lidská práva proti člověku. A takové osobnosti může vydávat za extremisty jen ignorant nebo fanatik.

Přesvědčení o zásadním protikladu například komunistické totality a dnešních západních demokracií je však pořád silné, i když v současnosti lidem pomalu dochází, že více Evropy znamená nejen méně svobody, nýbrž i méně té zvykané demokracie.

Většinu lidí pořád přesvědčuje, že bruselský režim nemá nic společného s totalitou, protože v něm fungují demokratická pravidla. Poukazují přitom na svobodu projevu, svobodné volby, možnost legálního odporu či nikoli kruté, estébácké zacházení

s politickými odpůrci. To jim dává jistotu, že současná bruselská politika není totalitní.

Na druhou stranu jsou tu přece jen nápadné podobnosti s totalitními režimy. Pasivním konzumentům mainstreamových médií sice pořád ještě uniká, že se na Západě etablovala nesnášenlivá ideologie, která politikům v celé šíři pravolevého spektra diktuje jednotný, naprogramovaný kurz, a která občanům předpisuje i v nepolitických otázkách to jediné správné smýšlení.

Ale také mezi těmito oběťmi mediálních manipulací se už najdou mnozí, k nimž pomalu doléhají signály všudypřítomné diktatury politické korektnosti. Už prostě přestávají být slepí k tomu, jak například bílé občany vyspělých západních demokracií obchází napříč všemi stupni společenského žebříčku panický strach. Strach, že budou z absurdních důvodů nařčeni z toho nejtěžšího hříchu, jaký prý může v postmoderních demo-liberálních společnostech existovat. Hrozí jim totiž, že budou odhaleni (ó hrůzo) jako rasisté, zatímco nikoli bílým obyvatelům nic takového nehrozí; z principu nehrozí.

Však jsou také lidé na Západě dobře vycvičení v nasazování náhubku politicky korektního myšlení a vyjadřování. Čím vyšší postavení, tím větší náhubek. Kdo ho odloží, riskuje postih, který v lepším případě znamená pád do společenské bezvýznamnosti. Není divu, že kritici mluví o politické korektnosti jako o novodobé inkvizici.

V čem politická korektnost spočívá a k čemu vede?

Politická korektnost tlačí média i občany k soustavnému veřejnému lhaní. Politicky korektní lež je vždy z nějakých vyšších důvodů nadřazována pravdě, a tedy i realitě. Neznáme něco podobného z komunismu? Není snad politická korektnost účinným nástrojem prosazování zase nějaké totalitní ideologie?

To jak snadno politická korektnost ovládla na Západě média hlavního proudu, s jakou posedlostí moralizuje a převychovává občany v masivním rozporu se zdravým rozumem, jak arogantně a bez diskuze si nárokuje monopol na pravdu, dobro a správnost, jak je systémově prolhaná a agresivně nesnášenlivá – neohlašuje to všechno přítomnost takové ideologie?

Zvláště když ideologicky fundované absurdity politické korektnosti zvolna přecházejí do legislativ.

Něco podobného přece známe z dob komunismu. Tehdy byly gumové paragrafy na antisocialistické živly, dnes je máme na xenofoby, homofoby, islamofoby... Kriminalizací odpůrců dospívá úsilí politických korektorů ke kýžené satisfakci.

Tehdy se kádrovalo podle třídního původu, dnes se zase podle ideologického klíče zvýhodňují vybrané menšiny – stejně nedotknutelné a nekritizovatelné jako druhdy komunisté.

Dříve byly humanitní obory monopolizovány marxismem. Dnes se v nich se stejnou vlezlostí roztahuje toxické programy multikulturalismu a genderového feminismu, což jsou nadmíru úspěšné varianty neomarxistické ideologie.

Tyto podobnosti vyvolávají regulérní otázku, jestli není politika EU také nějakou formou totality. Při pohledu na šílené chování bruselských politiků tváří v tvář islamizaci Evropy se tato oprávněná otázka stává naléhavou.

Vždyť tu politici evidentně nadřazují ideologické cíle multikulturalismu elementárním zájmům o bezpečnost a o samotnou civilizaci Evropanů se stejnou arogancí, s jakou třeba Brežněv vtrhl do Československa. Má tedy pravdu politicko-mediální establishment, nebo kritici bruselského režimu, když o něm mluví v termínech měkké či plíživé totality?

Jak se vlastně pozná, jestli je režim totalitní?

Když máme rozhodnout, jestli je nějaký režim totalitní, musíme totalitu nejprve obecně definovat. A to nikoli nějakou libovolnou definicí, která by popisovala totalitní režim jen z náhodně vybraných hledisek. Problém správné identifikace bruselského režimu naopak vyžaduje, abychom se promysleli k tomu, v čem totalita podstatně spočívá. Musíme tedy přesně zachytit její identitu – čím totalita je.

Pro tento účel nejsou popisné definice k ničemu; spíše jen matou. K pochopení podstaty to-

talitý totiž nestačí pouhé popisy jejích mocenských struktur, mechanismů ovládání společnosti či různých fází její politické realizace. Potřebujeme vědět, co za těmi proměnlivými fenomény v základě stojí. Potřebujeme znát definici esenciální.

Tady ale vyvstává před moderními politology a politickými filosofi neřešitelný problém. Abychom mu rozuměli, musíme se zastavit u otázky samotného definování. Přitom rychle zjistíme, že tato lekce z klasické logiky vede přímo k jádru všech významných filosofických sporů. A začneme také s překvapením zjišťovat, jak moc je obecná definice totalitý filosofickým problémem. Její správné sestrojení totiž závisí na nesnadné znalosti mnoha filosofických pravd.

Jak to?

To si žádá jisté uvedení do problému a také trochu trpělivosti. Definice se realizuje v soudech prostřednictvím obecných pojmů. Obecný pojem je jednotkou myšlení, které se obecninami primárně realizuje. Proč myslíme v obecných pojmech? Protože se dá jejich obsah pravdivě vztáhnout na všechny jedince určitého druhu. To, co např. myslíme pojmem „člověk“, se podstatně týká každého lidského jedince; každý je členem obecného rozsahu pojmu „člověk“.

Jak je ale možné, že obecnina „člověk“, již vždy o lidech přemýšlí časoprostorově omezený jedinec, zahrnuje všechny lidi všech dob a kultur? Tento

univerzální záběr obecniny „člověk“ je dán právě tím, že tato obecnina svým objektivním obsahem vyjadřuje něco z toho, co tvoří identitu lidské přirozenosti. Vyjadřuje tedy to, co každý člověk musí mít, aby byl člověkem, a co se proto po dobu lidské existence nemůže časem měnit.

Pojmovým kontaktem s lidskou realitou tedy lidské myšlení prolamuje meze pouhé zkušenosti a poznává všechny (minulé i budoucí) lidi. Tímto přesahem pouhé zkušenosti získává lidské myšlení přirozeně (díky svým obecným obsahům) neempirickou/metafyzickou dimenzi. A právě takové obsahy se vymezují esenciálními definicemi.

Nakolik tedy esenciální definice postihují identitu poznávaných objektů, natolik se vyznačují obsahovou stálostí. Identická určení objektů jsou totiž pro ně určeními nutnými, a proto také nemožnou podléhat žádným změnám.

Co když s takovým přístupem k definici někdo nesouhlasí?

Takových „protestantů“ jsou zvláště dnes mezi vzdělanci mraky. Jestliže ale nějaký filosof tyto elementární zákonitosti identity reálných jsoucen a jejich myšlenkového uchopení popírá, nemůže ani on ve svých hlubokých úvahách o člověku konzistentně myslet všechny lidi.

A přesto jsme v dějinách filosofie až příliš často svědky té pošetilsti, v níž filosofové právě zmíněné

zákonitosti suverénně popírají. Vymýšlejí pro to roztodivné důvody, ale zároveň přitom bezstarostně a důležitě chrlí obecné výpovědi o tom, jak se to s člověkem (s každým člověkem) vlastně má. Tato pošetilost má odborný termín: nominalismus.

V dějinách filosofie jsou nominalisté paradoxně pojednáváni jako velikáni myšlení. Nesmíme ovšem zapomínat, že dějiny filosofie spisují novověcí autoři a v novověké filosofii se nominalisté doslova přemnožili. V soudobém myšlení je už nominalistická pošetilost normalizovaná. Jsou jí postiženi empirici, agnostici, pozitivisté, scientisté, antiesencialisté, existencialisté, filosofové historismu, dějinnosti, postmodernisté – tedy všichni ti, kdo se údajně osvobodili od metafyzického myšlení a získali ve filosofii, jak se zdá, neotřesitelné, dominantní postavení.

Proč ale taková únavná, abstraktní, nudná oklika, když se jedná o tak konkrétní a dramatickou problematiku, jakou představuje totalita? No, zřejmě proto, že myšlení posledních dvou století je paradigmaticky určeno nominalismem. A tomuto neblahému předurčení neunikly ani úvahy politických filosofů či politologů o podstatě totality. Musíme počítat s tím, že budou také zkaženy nominalistickými předsudky.

Jestliže jsou například moderní autority politického myšlení s Kantem také přesvědčeny, že nemůžeme poznat něco, co je pro reálné objekty nutné, anebo v závislosti na Hegelovi také věří, že

reálné objekty nemohou mít žádné nutné, přirozeně dané struktury čili nějaké konstanty (neboť všechno je prý v pohybu), pak pro ně, důsledně vzato musí definování pojmových obsahů ztratit význam.

Proč? Protože nominalisté neuznávají, že by tyto obsahy byly objektivní, že by vyjadřovaly identitu reálných objektů. Sice tím výkladově v celém rozsahu subjektivizují i vlastní myšlení, ale to už jim bohužel nedochází. Objektivitu vlastních obecnin beze všeho předpokládají – a jinak ani nemohou. Rozsah jejich subjektivistických výkladů je tak zároveň i mírou rozpornosti těchto výkladů; samy se falzifikují.

Jaký význam to má pro vymezení totality?

Pro náš problém je důležité, že nominalistická dezinterpretace podstaty lidského myšlení redukuje lidské poznání na oblast empirie; že nekompromisně fixuje celé myšlení (i reflexi totality) na empirická fakta; že tedy znemožňuje jakékoli neempirické, metafyzické myšlení.

Jenže esenciální definice se nezískávají empiricky, nýbrž výlučně metafyzicky. Protože tedy nominalista protismyslně popírá objektivitu obecnin, zablokoval si přístup k esenciálním definicím; pokládá je za metafyzické marnosti, za fikce.

Nakolik jsou tedy moderní reprezentanti politické filosofie přesvědčenými nominalisty, natolik se v problému definování podstaty totality diskvalifikují. Taková definice totiž musí vymezit, čím tota-

lita je. Musí vyjadřovat obecnou povahu, strukturu totalitních systémů, která je konstituována i řadou neempirických, pouze metafyzickému myšlení dostupných skutečností. Například falešné představy o podstatě člověka, následná utopičnost ideologických cílů, ideologická, předchozí defekty korunující pseudomorálka... to všechno jsou v opačném gardu viděno těžké metafyzické omyly, které pletou hlavy i totalitním ideologům.

Krom toho nasadila nominalisticky orientovaná moderní filosofie svým vyznavačům chomout metodologického empirismu. Proto má v problému totality na svědomí i systémovou redukci jejich definičních pokusů na libovolné konstelace empirických znaků. Tím odsuzuje takové pokusy o správnou definici totality k falešnému zobecňování.

Je tedy zřejmé, že logika našeho problému uvádí přímo a bezprostředně do nesnadného filosofického problému poznatelnosti a existence reálných konstant, na němž si moderní filosofové ve stínu Kanta a Hegela pravidelně vylamují zuby.

Jestliže se ale v tomto rozhodujícím filosofickém problému někdo ztrácí, pak nutně bloudí i v hledání odpovědi na otázku, co je vlastně totalita. Postmoderní intelektuálové jsou však beznadějně nominalističtí. V jejich myšlení vybuchely a dozrály všechny hlavní neduhy novověké filosofie. Proto také nemohou kompetentně rozhodovat, jestli je bruselský režim totalitní, či nikoli.

Jak by měla, případně neměla vypadat adekvátní definice totality?

Na základě realistického řešení (noetického) problému obecnin a (ontologického) problému esenciální identity jsoucna stanovila klasická logika nelibovolná pravidla správného definování. Jejich respektováním získává definice kvalitu vyváženosti; díky ní se pak mluví o adekvátní definici.

V adekvátní definici je obsah obecného pojmu precizován tak, že svými implikacemi soustřeďuje všechny nutné znaky obecně definovaného objektu, a jen nutné znaky; nenutné se musí z definice vyloučit. V takovém zdařilém případě zahrnuje obecnina ve svém rozsahu všechny jedince definovaného druhu a jen ty.

Jestliže například v obsahu obecniny „člověk“ soustředíme všechny nutné znaky obecně pojatého člověka a nepřidáváme do něj znaky nahodilé, pak v jejím rozsahu máme všechny lidi a jen lidi.

Pokud ale nezahrneme aspoň implicitně v definici člověka všechny jeho nutné znaky, vyjde nám definice široká (živočich dvounohý). To znamená, že v rozsahu obecniny „člověk“ budeme mít i husy, slepice... Pokud se nám do definice vloudí nějaký nenutný znak, budeme mít naopak definici úzkou (živočich rozumový, bílé pleti); pak bychom například nemohli chápat černochoy jako lidi.

A definice totality?

Také v obecné definici totalitních systémů se po-
stihuje metafyzická struktura jejich nutných znaků.
Jedná se v ní o neempirické pochopení jejich nut-
nosti a logické provázanosti, jíž je konstituována
specifická povaha totality. V důsledku omylu o ob-
jektivitě obecnin jsou však nominalismem vzdě-
laní politologové i v tomto problému odsouzeni
k pouhému stagnování ve slepé uličce empirických
metod. Proto se dnes esence totality konsenzuálně
flikuje nahodilými znaky.

Neboť v nominalistickém myšlení není k mání
právě ta kvalita, která je pro problém definování
totality rozhodující. Logicky v něm totiž nejsou
dostupná kritéria, jimiž se rozlišují znaky nutné
a nenutné. Bez takového rozlišení však musí pokusy
o definování obecné povahy či podstaty totality
ztroskotat.

Nominalismem infikovaní a myšlenkově ochro-
mení politologové se proto zmohou jen na libovolné
souhrny empirických znaků. V nich pak pravidelně
zdůrazňují emočně nabitě fenomény, které skýtá
zkušenost s nacismem a komunismem, jejichž tota-
litní charakter intuitivně chápou.

Pestré empirické popisy náhodných projevů
totality ale nestačí ani k zachycení konstitutivních
prvků totality, a už vůbec ne k rozpoznání jejích fi-
losofických příčin. Pak nemůže dojít ani k hlubšímu
pochopení té systémové zloby, o níž při hodnocení

totality vposledku běží. Krom toho dochází při takových pokusech o definování totality ke konfuznímu míchání znaků nutných a nahodilých.

Nominalismem zkažené myšlení tedy může v našem problému produkovat jen neadekvátní (široké či úzké) definice totality. Proto dnes nemohou mainstreamoví intelektuálové kompetentně rozhodovat, jestli je určitý režim totalitní či nikoli.

Jaké nástrahy při definování číhají?

Můžeme si to ukázat na konkrétním příkladě. Když jsem diskutoval s jedním konzervativním myslitelem o povaze bruselského režimu, upozorňoval mě na to, že totalita už je dávno definovaná, takže pokusy o nějaké redefinice totality přinášejí jen zmatek v komunikaci.

Zeptal jsem se ho, jestli snad ta zavedená definice nespadla přímo z nebe, že už se ani nesmí kriticky reflektovat, případně korigovat. Odpověď mi vyrazila dech. Prý ho na matematickém gymnáziu učili, že definice můžeme zavádět libovolně, ale zavedené definice bychom už měnit neměli.

To je samozřejmě správné, když se jedná o význam slova. Slovo „totalita“ se např. týká nějakého systému moci, a nikoli chemického sajrajtu či sněhové laviny. Když ale můj oponent použil tuto gympláckou poučku v našem problému, zřejmě ani netušil, jak drasticky zúžil téma definování na definice slovní/nominální.

A co hůř. Tím, že pokládá definice za libovolné, zbavuje je zcela nominalisticky závislosti na realitě definovaných objektů. Redukuje tím definice na pouhé myšlenkové konstrukce bez reálného obsahu.

Sice bych se divil, kdyby dnešní vzdělávací osnovy unikly vlivu nominalismu a jeho absurdním důsledkům; jedním z nich je například redukce logického tématu na jazyk. Ale možná můj oponent jen zapomněl na daleko důležitější kapitolu z logiky o definování, která odpovídá přirozené potřebě lidského myšlení.

Už v běžném myšlení se přece vyskytují problémy s definováním, které jsou na jiné než jazykové úrovni. Když Vám někdo na otázku, co je hrad, odpoví, že je to velká budova na kopci, neuspokojí Vás to stejně tak, jako kdyby řekl, že hrad je velká budova na kopci s dvěma věžemi. A právě na této myšlenkové úrovni vymezování obsahů obecných pojmů se vyskytují chyby, které je třeba zpřesňováním definice odstraňovat.

Na příkladu s hradem si znovu připomeňme, že omyly v definování v základě vznikají buď tím, že neuvádíme některé nutné, specifikující znaky, nebo tím, že mezi ně mícháme znaky nenutné. (Tyto defekty se samozřejmě mohou vyskytovat zároveň v jedné definici.) V prvním případě by byl hradem i kostel na kopci, v druhém případě by hradem nebyl žádný objekt s jednou či více než dvěma věžemi.

No a právě takové chyby se mohou vyskytovat a také se zhusta vyskytují při definování totality. Například ztotožňováním autoritativních režimů s totalitními, nebo třeba vylučováním měkké totality z množiny totalitních režimů.

Ve vědeckém myšlení jsou tedy slovní definice pouhou předehtou zkoumání, které směřuje k definicím reálným. V nich pak můžeme dospět k hlubšímu pochopení zkoumaných objektů – i co do jejich základní identity – čím jsou. Zatímco slovní definice jsou logicky banální, reálné (věcné) definice stojí mnohdy značnou námahu. Proto je tu také prostor k omylům, a tudíž i k oprávněnému korigování původních definic. Redefinování tu tedy nemusí znamenat významový posun termínu „totalita“, jak se obával můj oponent.

Důsledný nominalista ovšem musí něco takového jako reálné definice odmítnout. Neboť popírá, že obecné pojmy vyjadřují reálné objekty v jejich neempirických strukturách.

Můj oponent se sice k nominalismu nehlásí; zná i jeho Achillovu patu. Přesto podlehl konvencím dominantního nominalistického myšlení. Místo aby kriticky reflektoval stávající, vesměs empirické definice totality, je nucen spoléhat na věhlas jejich autorů. Konformismus ho tu odsoudil k myšlenkové pasivitě.

Dlužno ovšem dodat, že v tom zdaleka není sám. Stejnou myšlenkovou pasivitou se vyznačují

i nejnovější pokusy o definování totality. Jejich autoři přicházejí s různými seznamy empirických znaků totality, které jsou odpozorovány z komunismu a nacismu. Zkompletování znaků totalitních režimů tu pak závisí na tom, co si z nich ten který politolog vybere.

Politologové-empirici přitom bývají vesměs zaujati terorem tajné policie, vládou jedné strany a absolutní kontrolou silových i komunikačních prostředků.

Někteří však přidávají do definice totality další znaky, třeba centrální řízení ekonomiky. Pak ale někoho napadne, že by podle toho nebyl nacismus totalitní, takže se tento znak zase z definice vyškrtne.

Na základě čeho se ale centrální řízení ekonomiky z definice vyškrtne? Na základě předpokladu, že nacismus je totalitní. Není to ale libovolné? Rozhodně to není dobrá metoda definování totality. Vychází se v ní totiž z intuitivní, čili předčasné jistoty, že nacismus je totalitní. Se stejnou jistotou se předpokládá, že i komunismus je totalitní. Definice totality se pak sestrojuje pouhým shrnutím podobných znaků předpokládaných členů rozsahu pojmu totality. To je ale příliš prvoplánový postup, který v sobě nese rizika špatného definování totality.

Vezměme například ono centrální řízení ekonomiky. Komunismus ho obsahuje, nacismus ho neobsahuje. Ti, kdo posléze ekonomický centralismus z definice totality vyřadili, přitom spolehli na pouze

intuitivní předpoklad, že nacismus je totalitní a přitom centralizovanou ekonomiku nemá.

Ale, co když je to naopak? Co když centralizovaná ekonomika patří mezi nutné znaky totality a původní pochopení nacismu jako totalitního režimu bylo díky tomu mylné? Jak spolehlivě vyloučit, že tomu tak není? Odvoláním se na drtivý konsenzus odborné i široké veřejnosti? To se zdá být sice prakticky přesvědčivé, ale v teoreticky precizním myšlení takový konsenzus nemůže rozhodovat.

Tady je nutné sestoupit hlouběji, pod povrch evidentních fenoménů. Musí nastoupit abstraktní filosofická reflexe totality, která zahrnuje potřebnou analýzu příslušných pojmů, mezi něž patří i základní pojmy z metafyziky člověka, jakými jsou například osoba, přirozenost, mravní zákon či účel státu. Jen na takovém základě je možné vyhodnocení pojmových znaků totality a pochopení vnitřní logiky obsahu pojmu totality.

Teprve po takovém zapracování na pojmu totality může být s vědeckou jistotou rozhodnuto, který konkrétní režim totalitním je, a který nikoli. Jednoduchá kumulace podobností předem identifikovaných totalitních režimů k takové rezultační jistotě nevede. Nemůžeme totiž dopředu vědět, že režimy, které intuitivně chápeme jako totalitní, skutečně splňují adekvátní definici totality, kterou chceme na základě této předběžné identifikace re-

žimů teprve najít. A totalitními režimy jsou ty a jen ty, které obsah takové definice uskutečňují.

Krom toho zavání takový postup kruhem. Předpokládaný člen rozsahu obecniny „*totalita*“ určuje její definici, a ta posléze rozhoduje o tom, jestli je ten člen opravdu členem rozsahu sledované obecniny.

Tento rozšířený způsob libovolného definování totality pouhým souhrnem empirických podobností můžeme ilustrovat i takto: Představme si třeba bělošskou populaci, která je zcela bez kontaktu s jinou rasou. Nepřekvapivě v ní budou definovat člověka i bílou pletí. Podobně jsou i dnes lidé po zkušenosti s komunismem a nacismem přesvědčeni, že totalitu musíme definovat absencí svobodných voleb, aktuálním mocenským monopolem či krutým zacházením s odpůrci. Pak ovšem riskují stejné zúžení rozsahu definovaného pojmu.

Jak lze tedy dospět k dobré definici totality?

Především tu musí být vůbec ochota zabývat se totalitou jako teoretickým problémem. Přitom nesmí scházet opravdu dobré filosofické předpoklady. Ani jedno dnes není žádnou samozřejmostí.

V problému samotném je pak nezbytné ujasnit si, co vlastně hledáním obecné definice totality zkoumáme. Nezkoumáme například různé hrůzné despotické režimy, ale specifickou identitu totality jako takové.

Proto je dále důležité, abychom si rámcově vyjasnili, v čem přesně může spočívat identita totality – co všechno ji může tvořit, a co už k ní patřit nemůže.

To znamená, že musíme odlišit, čím totalita je, od toho, jak se jen v různých společensko-politických podmínkách či v různých fázích své existence různě realizuje a projevuje.

Slovo totalita se spojilo s určitým politickým režimem asi pro jeho nárok na ovládnutí celého člověka a celé společnosti. Tento celostní nárok je také obsahem základní intuice, která v prvním přiblížení identifikuje totalitní režimy; je prvním znakem totality.

Taková intuice má tedy kontakt s tím, čím obecně totalita je, s její specifickou esencí. Proto je dobrým východiskem definování. Sama ale nestačí, potřebuje obsahově diferencované rozvinutí a zpřesňování.

Prvním krokem na cestě k adekvátní definici totality může být otázka, kde se takový ambiciózní nárok totalitního režimu bere. Ptejme se tedy:

a) Proč si člověk nemůže být v totalitním režimu jistý v žádném aspektu osobního života před brutálním vpádem režimu do soukromí?

b) Proč si společnost zotročená totalitním režimem nemůže být v žádné oblasti jistá, že ji neznásilní diktát totalitní moci?

To jsou zlověstné otázky.

Když se tedy takhle ptáme, vytane nám další esenciální znak, který spolu tvoří identitu totality, a který je také obsažen v počáteční intuici totality.

Tím znakem je radikální, až na kořen jdoucí kolize s mravním řádem lidského života. Totalita je z podstaty a do hloubky nemravná. Však je také všeobecně vnímána jako nejhorší, nejnelidštější model mocenského řízení společnosti.

Odpoví na otázku, proč je totalitní režim z podstaty mravně zkažený, je jeho bytostná vazba na totalitní ideologii, která směřuje společnost k nelidským, zvrhlým cílům. Totalitní režim z takové protipřirozené ideologie nutně vychází. Totalitním se stává právě proto, že politickou mocí realizuje záměry, programy a cíle totalitní ideologie. Proto také je totalitním každý režim – ať už existuje v rámci jakéhokoli formálně strukturního politického uspořádání –, pokud kontinuálně a programově realizuje politickou mocí nějakou totalitní ideologii.

Jak ještě patrně v průběhu rozhovoru zjistíme, došlo v naší pohnuté postmoderní době například k tomu, že totalita na Západě prolomila formální rámce demolibertálních režimů, a tak říkajíc za bílého dne je souvislým programovým uskutečňováním neomarxistické totalitní ideologie proměnila v režimy totalitní.

Přesvědčení stoupenci současného Západu to sice v podivném oslnění vytrvale nechápou (nebo spíš chápat nechtějí). Když jsou například nuceni

v problému definice totality argumentovat, spojují se s teoreticky jalovými odkazy na drastické zkušenosti s komunistickými režimy. Interní transformace někdejších svobodných západních režimů v režimy totalitní je pro ně nemyslitelná.

Vedle osobní zaujatosti, případně dlouhodobé politické angažovanosti, spočívá u nich věcný důvod této údajné nemyslitelnosti v absenci metafyzického promýšlení definice totality. Tady jsou jejich dlužníky ti, u nichž se učili filosofii. Moderní zakletí do pouhé empirie, které už by také bylo na čase odkouzlit, má v této problematice někdy až tragické následky, když například přesvědčení demokrate vědomě přisluhují totalitě.

Nelidskost totalitního režimu je tedy naprogramována v totalitní ideologii; totalitní režim je jen jejím nástrojem. Solženicyn to pochopil, když říkal, že Shakespearovi zločinci se zmohli jen na desítky mrtvých, protože neměli ideologii. Na druhé straně z toho ale neplyne, že by totalitní režim musel vždy páchat masové vraždění.

Vazba na totalitní ideologii je, povšechně vzato, specifickým rozdílem, jímž se liší totalitní režim od všech ostatních diktatur a despotických režimů.

Známý bojovník proti islamizaci Evropy, Benjamin Kuras, dostal v jednom rozhovoru otázku, jestli nepřehání, když mluví o totalitním Bruselu. Odpověděl poukazem na byrokratické centrum EU a jeho diktaturu.

Tendence k centralizaci moci a tuhé byrokracii sice spoludefinují i totalitu, ale k jejímu vymezení zdaleka nestačí. Kuras ji zde definoval příliš široce.

Někteří kritici bruselské politiky tedy opomíjejí hlavní důvod její nepřijatelnosti. Ignorují skutečnost, že tato neblahá politika soustavně vtěluje do společensko-politické praxe toxické programy totalitní ideologie kulturních marxistů. Nechápou, že tím povyšuje zlobu špatných politických režimů na zlobu systémovou.

Systém totality má tedy v základě duální strukturu: ideologii a režim. Ideologie řídí, režim provádí. Je to jakoby poměr duše a těla v osobním životě. Obě bytostné složky totalitního systému se definují v jeho rámci navzájem. Ideologie jako program k politické realizaci, režim jako jeho mocenské uskutečňování.

Pochopení totality proto vyžaduje, abychom se zaměřili na ideologii; ta je jejím určujícím principem. Určujícím principem je ideologie proto, že obsahuje cíle společensko-politických procesů; udává jim jednotné a trvalé zaměření. A dlužno podotknout, že to jsou opravdu smělé cíle.

Co je to ideologie?

Každá ideologie je relativně uceleným programem společensko-politického života. Svou povahou tedy tíhne k formování společnosti podle nějaké finální vize. Taková vize může být střízlivá, může být v sou-

ladu s přirozeným určením člověka a společnosti, ale také nemusí.

V představách architektů totalitní ideologie o finální dokonalosti údajně lepší společnosti je ale všechno zpřeházeno a předimenzováno. Nejde v nich o nic menšího než o radikální změnu společnosti, o její zásadní očistění, obnovení, ne-li rovnou znovustvoření podle silně neadekvátních, s odpuštěním bláznivých novověkých představ o člověku.

Mnozí si všimli, že tito vesměs zapřisáhlí ateisté ve svém tažení podvědomě zneužívají biblické motivy spásy. Samozřejmě, že v radikálně vyšinuté perspektivě, za což mohou jejich šílené představy o člověku.

Totalitní ideologie se tak vlastně stává odpovědí na moderní potřebu vytvořit a prakticky uživit jednotný obraz světa a člověka, který má představovat vývojově vyspělejší, sekulární alternativu náboženství.

Zřejmě je to právě tento kontrast s náboženstvím, co u tvůrců totalitní ideologie podněcuje jejich nabubřelý mesianismus. Vědomý a důsledně domýšlený antropocentrismus pak činí z této sekulární mystiky vpravdě totální alternativu – vůči celé lidské realitě.

Přitom všechna svá specifická dogmata totalitáři poctivě zakládají na specifických principech novověké filosofie; tím se stávají mezi intelektuály věrohodnými. Ideologická dogmata vyvozují právě

z ukvapených, převratných „objevů“ moderních filosofů o lidském bytí. Není na škodu upozornit, že tyto antropologicky (negativně) významné teze moderních filosofů jsou neméně dogmatické, byť jsou opředeny mýtem zralé kritičnosti.

Totalitní ideologové tedy mají sen o lepší společnosti a mají vůli ho uskutečnit. Kromě filosofických zkratů bývá na jeho počátku i hluboká frustrace z přítomného stavu společnosti a z celé historie, která k němu vedla.

Je na tom něco špatného?

Na snění o lepší společnosti ještě nemusí být nic špatného. Vše záleží na tom, jaké mají ti samozvaní napravovatelé společnosti charakter, a pak také na tom, jak jsou sehraní s pravdou o člověku i s pravdou historickou. Intuitivně signalizovaná i zkušenostně zakoušená nelidskost totalitních ideologií prozrazují, že ani dobrý charakter, ani životní moudrost, ani dobrá filosofie nepatřily mezi přednosti jejich architektů.

Především antropologické a etické předpoklady myšlení totalitních ideologů jsou vesměs souborem základních omylů o lidské realitě, které vrcholí v extrémech materialismu a etického relativismu. Tento neslavný soubor falešných filosofických idejí o člověku tvoří jádro moderního totalitního myšlení. Proto jsou tyto omyly i nejhlubším vysvětlením systémové nelidskosti jeho grandiózních projektů.

Zakletí moderních intelektuálů ve špatné a přitom bezkonkurenčně vlivné novověké filosofii pochopitelně posiluje i jejich sklony ke gnostickému myšlení. Z něj také pocházejí utopické představy totalitních ideologů o kýžené budoucnosti. Ty pak v praxi motivují radikální obrácení celých společností vzhůru nohama. Díky obecně nízké úrovni filosofického myšlení bývají moderní utopie úspěšně zaštiťovány nějakou tou gnostickou „vědou o revoluci“, která vždy dokáže pohotově a beze zbytku vysvětlit vše potřebné. Intelektuálně nalomené elity a myšlenkově pasivní veřejnost pak takové utopie vítají jako příslib zářných zítřků.

Čím se vyznačuje totalitní ideologie?

Jak jsem právě naznačil, totalitní ideologové jsou tvůrci mýtů gnostického ražení. Jako takoví přeceňují svou znalost lidských věcí a následně i svou roli ve společnosti. To je například patrné v tom, když na základě svých vizí Nového člověka, které jsou v různých problémových aspektech pravými antitezemi lidského bytí, tak samozřejmě ordinují nebohým společnostem zcela Novou morálku. Ta pochopitelně odporuje celé mravní tradici, která na rozdíl od morálky totalitní v základních rysech odpovídala lidské přirozenosti.

Morálka, která naproti tomu není zakotvena v lidském bytí, může být jen etickou karikaturou dobrého života; je pseudomorálkou. Její ideologické

vnučování je také jedním z nezdravých plodů megalomanské pýchy totalitářů.

V síle této pýchy se pak totalitní ideologové obsazují do role proroků a elitářských moralistů. Přitom si namlouvají – a to je také motorem jejich revoluční dynamiky –, že napravují staleté společenské křivdy. Že tedy vytvářejí podmínky té nejhumánnější civilizace, jakou dějiny dosud nepoznaly. To jim bohužel dodává mramorové sebevědomí a ničím neotřesitelné pocity morální nadřazenosti a převahy. Z těchto výšin pak mohou poučovat, šíkanovat a terorizovat společnost bez omezení.

Hluboké omyly totalitních ideologů o člověku, o jeho osobním i společenském životě se v kombinaci s jejich nadsazeným sebepojetím nutně promítají do jejich představ o údajně lepším, žádoucím stavu společnosti.

Snaha o optimalizování stavu společnosti je přitom přirozeným určením státu. Směřuje k ideálu politického života a udílí státu základní smysl i legitimitu. Obecné dobro je cílem, k němuž mají politici svými rozhodnutími směřovat.

Totalitní ideologové však autoritativně předkládají politikům své bombastické, pýchou nesené a myšlenkovým odpadem prosáklé vize utopického rázu. Z principu zneužívají státní moc, aby nekompromisně vedla celou společnost mimo její skutečné blaho.

Když na chvíli opustíme obecnou rovinu úvah o totalitě a poučíme se z historicky známých totalit, můžeme si všimnout, jak silnou negativní dynamiku mohou nabrat abstraktní filosofické omyly o člověku, jsou-li uchopeny a aplikovány všehoschopnými ideology. Tady snad naplno vychází najevo temná virtualita takových omylů až k démonicky destruktivní účinnosti.

U všech známých protagonistů a reprezentantů totalitního myšlení se stala jeho psychologickým hybatelem rozhořčená reakce na něco, co v historii až příliš snadno identifikovali jako zdroj všeho společenského zla. V jejich fantazii měl takový zdroj podobu jakési dračí obludy, nestvůry, s níž jsou oni (pohádkoví hrdinové) povoláni bojovat, protože jim bylo dáno ji odhalit.

Tito dějinami pohoršení mstitelé všech možných i nemožných křivd tedy vzplanuli silnou vášní, která přerostla v permanentní, nesmiřitelnou nenávist. V síle této nenávisti pak zasvětili své životy boji za zničení toho obludného zla. Jeho vyhlazení nebude znamenat nic menšího než vysvobození lidstva (princezny) z dosavadního historického trápení. Tak to aspoň líčili a tak to zřejmě i prožívali. Stali se z nich profesionální revolucionáři a v této zvrácené profesi permanentně rozzuřených buřičů promrhali životní elán vytvářením dějin nelidskosti.

Kdo, nebo co je tou nestvůrou, která, jak si vsugerovali, dosud zotročovala, skličovala a vysá-

vala lidstvo, a která proto musí být nemilosrdně, za každou cenu a všemi prostředky zahubena, vykořeněna? Jsou to různé soubory idejí, norem či hodnot. Mohou to být tedy různá náboženství, světonázory, společenská uspořádání, různé kultury a civilizace. Ale pak to také budou i různé množiny lidí, příslušníků nějaké třídy, rasy nebo třeba množiny nositelů či vyznavačů zmíněných ideálů a formací. To už záleží na intelektuální či afektivní výplni ideologické posedlosti u jednoho každého vynálezce té které totality.

Ne že by nebylo třeba bojovat s různými intelektuálními a mravními defekty, které jsou ostatně věrnými průvodci lidského počínání. Ale právě u totalitářů je všechno položeno na špatných základech. V důsledku toho jsou u nich jak identifikace „Zla“, tak i jeho revoluční náprava postaveny do falešné perspektivy. V ní je pak obé jednostranně a nesnesitelně předimenzováno ad absurdum. Z toho ovšem plyne závěr: Je-li lidskou povinností bojovat se zlem, pak se to v moderní době primárně týká totality. Ta je tou obludou, která na pozadí závažných bludů a ve jménu vyšší humanity nemilosrdně požírá lidi ve velkém.

Totalitní ideologové to samozřejmě vidí jinak. Vymezují mravní dobro a zlo výlučně v rámci té které ideologické osnovy, což jim přihrává úžasné jednoduché kritérium mravního rozlišování. Úhlavní nepřítel lidstva byl odhalen jako abso-

lutní Zlo. Tomuto objevu proto musí být podřazen mravní život všech lidí. To znamená, že všechny kroky k jeho odstraňování a prakticky jen ty jsou mravně dobré. Jsou jaksi samy sebou, tj. svým aktivním odporem vůči údajnému Zlu, posvěceny a morálně ospravedlněny. Odtud také pochází ten odporný sebeklam vylhané morální převahy všech služebníků dané totality.

V totalitě je tedy stát instrumentalizován ve službě zvrácené, protiskutečností utopie. Na oplátku je vybaven potenciálem neomezené mocenské svévole.

V konceptu totalitní ideologie je totiž zakomponována tendence k neomezené politické moci. Ta zde není na rozdíl od netotalitních despocií samoučelem, ale pouhým nástrojem radikální změny společnosti podle ideologického zadání.

Také v těchto ambicích po neomezených možnostech systémového zneužívání politické moci se projevuje jeden základní filosofický omyl teoretiků totality o člověku. Podřízenost státu totalitní ideologii je filosoficky umožněna svůdným kolektivistickým pojetím, podle kterého je společnost víc než jedinec.

Osoba je tu degradována na pouhou buňku společenského organismu. Proto také kolektivistům splývají smysl a finalita osobního života se smyslem a finalitou společnosti. Takové na hlavu postavené a v moderní době téměř normalizované pojetí

vztahu jedince a společnosti, potažmo státu přímo vybízí k vymýšlení totalitních ideologií.

Kromě obligátního terorizování je v totalitě služba občanům systematicky nahrazována jejich mocenským manipulováním a převychováváním. Přitom se v revolučním duchu orwellovsky vydává lež za pravdu, zlo za dobro a nelidskost za vyšší stadium humanity.

Jaké důsledky má snaha vytvořit novou společnost?

Cílová představa totalitních ideologů o radikálně nové, lepší společnosti vysvětluje i makro-rozměry mocenských ambicí totalitních ideologů. Radikálně nová společnost totiž předpokládá radikálně nového člověka. Ten má být převychován a zformován, podle zcela nového, vývojem prý posvěceného, a tedy jednoznačně pokrokového chápání humanity. Takové pochopení Dějiny zřejmě nadělily totalitním ideologům.

Tím se stává srozumitelným i první znak totality: nárok na relativně všestranné ovládání soukromí občanů a na relativně všerozsáhlé, celoplošné ovládnutí společnosti. Jen takový absolutistický nárok odpovídá utopickému mesianismu totalitních ideologů.

Aby se totiž ambiciózní vize pyšných utopistů prosadily, musí být atakována nejen celá společnost, ale i morálka, životní filosofie a světonázor každého člověka.

Světodějný Cíl totality tedy vyžaduje, aby byly životy občanů a společensko-kulturní trendy vtlačeny do jednotného proudu, který směřuje k naprogramované společenské spáse.

K tomu je zase nutné, aby byla zneužita státní moc daleko za hranicemi přirozených, rozumných kompetencí státu. Ostatně, pro naplnění totalitní vize blaženého stavu a osvobození od dějinného útlaku ani není v pozemských poměrech žádná jiná síla k dispozici. Neboť citelné zásahy do nejen navykých způsobů života, ale i do myšlení zdravého rozumu budou od určitého bodu pouhých manipulací nutně vyžadovat také mocenskou výpomoc.

Všemu a všem nadřazená utopie jako hlavní princip společenského vývoje samozřejmě přináší i radikálně nové hodnotové paradigma, které musí být přijato.

Tím se stává dějinně naléhavou zásadní hodnotová reorganizace společnosti, která zase vyžaduje radikální převýchovu občanů. Ta může být nátlaková či rafinovanější – vždy však v režii ideologů a pod dohledem státních institucí.

Odkud se totalitní ideologie berou? Je jejich charakter spíše racionální, nebo se víc blíží náboženství?

Subjektivně vzato pochází totalita ze sebepřeceňující pýchy profesionálních revolucionářů, z jejich pohrdání člověkem a přirozeným řádem věcí.

Na západní společnosti ji vrhli šílení megalomani, kteří si vsugerovali, že jsou Dějinami či nějakými padlými anděly povoláni, aby uvedli lidstvo do pozemského ráje, vyprojektovaného podle svých utopických představ. Proto má totalita s racionalitou společné akorát to, že byla nejen umožněna, ale přímo perfektně připravena vyšinutou racionalitou moderních filosofů. To je také její věčný původ.

Principy novověkých teorií poznání především neomylně nasměrovaly západní myšlení k objevu, že myšlení je k tomu, aby nepoznávalo. Když už se mu nekonzistentně nějaká kognitivní hodnota přiznala, pak jediné na úrovni empirických jevů. Ve výkladu skutečnosti se z takové nesmyslné redukce poznání vyvinulo přesvědčení, že jedinou realitou je svět jakožto soubor hmotných jevů.

Ve výkladu podstaty člověka to znamenalo, že jeho bytí je dáno jednotou empirických jevů, jimiž se prý lidské bytí vyvíjí. Ve výkladu mravnosti z toho vyšlo, že také ona sama se v základě vyvíjí. V takovém pojetí ovšem stojí svoboda principiálně nad zákonem. Není v něm místo pro nějaký obecně platný mravní zákon, který by neúplatně a neprominutelně v lidské praxi rozlišoval skutky lidské od nelidských.

Normy a hodnoty svobodného jednání jsou tu relativizovány dobou a socio-kulturními nahodilostmi. O reálném rozdílu mezi dobrými a špatnými skutky rozhoduje vposledku člověk sám. Půda pro orgie totalitářů je tím připravena. Pak už jen stačilo,

aby se objevili sebevědomí stvořitelé „lepší“ lidské reality, a neštěstí bylo na světě.

Jako představitelé sekulární verze gnostického myšlení jsou totalitní ideologové čistokrevnými dogmatiky. Mezi zájmem o pravdu a zájmem o prosazení svých spasitelských receptů je u nich nepřímá úměrnost. Oni pravdu nehledají, námitky nevítají, pochybnost si nepřipouštějí; jen kážou a prosazují hlava nehlava své absurdity – pokud možno všemi prostředky.

Se všemi náboženstvími má tedy totalitní ideologie společné to, že se zakládá na víře. Není vyloučeno, že některá náboženská víra je v zásadním souladu s realitou a do určité míry koresponduje s realistickou filosofií. Jsou samozřejmě i náboženství, která se více méně s hlavními filosofickými pravdami rozcházejí. Totalitní ideologie jim však odporuje naprosto.

Totalitní ideologové jsou sice přesvědčeni, že jejich pohled na svět a na člověka je racionální. Neboť jejich filosofické názory odpovídají vládnoucí filosofii pozdního novověku. Že je tato filosofie z hlediska poznávání základních filosofických pravd naprostým fiaskem, o tom samozřejmě aktivističtí ideologové nic nevědí a ani vědět nechtějí. Sami byli elementárně vychýlenými systémy novověké filosofie vzdělávání, vesměs dogmaticky jejich základní omyly přejímali a s jejich pomocí pak vášnivě

proměňovali společenskou realitu do historicky sice velice originálních, leč katastrofálních podob.

Z čeho vyplývá nelidskost totalitních režimů?

Odpověď už byla naznačena poukazem na jejich filosofické pozadí. Celá ta vývojově nablýskaná originalita nové humanity je vším jiným než zjevením pravé podstaty lidství. Naopak se s ní zásadně rozchází. Radikální teoretická (filosofická) kolize s lidskou realitou tedy vytvořila rámec pro praktickou nelidskost totality. Novost totalitárních modelů humanity pak vyplynula z vynalézavého rozvíjení a z rétoricky brilantního, sofistického prosazování filosofických omylů o člověku. Ty byly ve vývoji novověkého myšlení postupně standardizovány. Totalitní pseudo-humanita je zdařile vytěžila, čímž ten vývoj korunovala. Zkoncentrovala antropologicko-etické omyly novověku do svých utopických cílů, k nimž tlačila ovládanou společnost.

Hlavní cíl totalitní ideologie vysvětluje i dva zbývající znaky, které ji konstituují, a její nelidskost i výrazně zpřítomňují:

1. na maximum vystupňovaný potenciál pseudomorálky;
2. snaha o neomezenou pravomoc instrumentalizované státní moci v prosazování pseudomorálky a následnou beztrestnost jejich vykonavatelů.

Jestliže totiž koncept zásadní transformace společnosti nakonec vyžaduje její celoplošné ovládnutí, pak musí mít pochopitelně v plánu i naprosté ovládnutí mravnosti. Žádná norma přirozeného zákona, ani žádná mravní hodnota proto nesmějí být imunizovány vůči svému možnému zrušení. Pokud budou překážet v dosahování utopických cílů totality, je to pádný důvod k situačně podmíněnému vyvíjení tlaku na jejich odstranění.

Státní moc ve službách totalitní ideologie proto z principu a koncepčně nepodléhá žádné nadřazené instanci. Politici v souladu s ideologií legislativně ordinují pseudomorálku ve dvou liniích:

a) v samotném výkonu moci čili v bezohledném prosazování své ideologicky usměrněné vůle, kde nedotknutelný účel posvěcuje jakékoli prostředky;

b) ve specifických mravních deviacích, jakými jsou například morálky třídní, rasové, multikulti či genderové, které vyplývají z obsahových určitostí-specifikací utopických vizí totalitních ideologů.

Všemocní inženýři totality a jim oddaní politici si tedy jaksi z povahy věci uvlastňují ambici být doslova pány nad životy a smrtí svých poddaných. Taková omnipotence je zruďná a děsivá.

Můžete shrnout, jaké jsou hlavní znaky totality?

Přicházíme k rozhodujícímu bodu sporu o bruselskou totalitu. Totiž k odůvodnění správné definice

totality, která má rozhodnout, jestli je bruselská politika totalitní, či nikoli. Viděli jsme, že její zastánci operují více méně libovolně seskupovanými empirickými znaky, jimiž totalitu vymezují.

Naproti tomu metafyzická reflexe neempirického problému definice totality se soustřeďuje na její neempirické znaky, obsažené v totalitní ideologii. Přitom se inspiruje touto základní ontologickou úvahou:

Nic z toho, co v konkrétním politickém uskutečňování totality závisí na měnlivých stavech, poměrech či okolnostech, jež jsou vzhledem k identitě realizované totality vnější, nemůže tvořit její identitu; nemůže být tím, co činí režim totalitním. Tato identita/povaha realizované totality (totalitního režimu) je krom toho obsahově dána příslušnou totalitní ideologií, která jakožto totalitní také nemůže být ve své identitě spoluurčována nějakými aktuálními konkretizacemi či kvantifikacemi, jež jsou vázané na nahodilé situace.

Avšak obsahy premis těch argumentů, které užívají obhájci politiky EU (absence fyzické likvidace odpůrců, svobodné volby...), závisejí jak na měnlivých poměrech ovládané společnosti, tak také na emočních a myšlenkových proměnách či nahodilých rozhodnutích vládnoucích elit.

Obsahy takových premis – například určitá, právě taková míra nesvobody, ovládání společnosti

či represí – proto nemohou být esenciálními znaky totalitního systému.

Víme už, že míchání nutných a nahodilých znaků v obecné definici totalitního systému je nevyhnutelným důsledkem výše kritizované metody pouhých empiriků.

Empirici se ani nemohou adaptovat na úroveň problému. Proto například často ani nechápou, že při esenciálním definování totality nehledáme historicky nejkrutější režimy. Hledáme naopak systém, který nezávisí na momentálních rozmarech generálních tajemníků a všelijakých komisařů.

Hledáme tedy důvod standardní hladiny systémového zla, který spočívá v esenci totalitní ideologie, a nikoli v nějakých proměnlivých existenčních podmínkách jejího politického uskutečňování.

V protějšku k svému určujícímu principu (totalitní ideologii) je reálný totalitní režim dynamickou veličinou. Jeho diktatura je procesem, který je začleněný do širších společensko-politických souvislostí, jež se v čase mění. Proto má totalitní režim fáze klidnější a dramatictější – podle momentálního politického stavu, který je také dán mnoha proměnnými.

Diktát totality tedy probíhá v rytmu utahování a povolování šroubů. Z výše uvedených důvodů je přitom zřejmé, že jde stále o režim totalitní. Jedna fáze proto nemůže být v rozumném obecném pojetí totality absolutizována; nemůže vylučovat druhou.

Adekvátní definice totality se týká její esence, která je její reálnou konstantou; vylučuje nahodilé existenční znaky, které totalitní systém v reálné existenci může mít, ale nemusí. Protože je esence totality dána korelací totalitní ideologie a totalitního režimu, kde totalitní ideologie má postavení určujícího (obsahového) principu a totalitní režim má v celku systému totality jen funkci instrumentální, spočívá těžiště definování totality ve vymezení totalitní ideologie.

Nyní se tedy musíme ptát, jestli uvedené tři esenciální znaky totalitní ideologie jsou pro její definici také postačující. Připomeňme si je:

První znak je ontologický: spočívá v zásadním nároku na totální ovládnutí života občanů. Tomuto znaku se často špatně rozumí. Jako by měl ten nárok znamenat aktuální ovládání doslova všeho, co lze v lidských životech mocensky ovládnout. Pak by ovšem žádná totalita neexistovala.

Ale žraločí apetit totality není takto všežravý. Nemusí se aktuálně týkat všech aspektů osobního života (sňatků) či všech oblastí veřejného života (sportovního fandovství).

Principiálně se však může týkat všeho. Může paralyzovat všechny aspekty života. Je všerozsáhlý potenciálně, nikoli aktuálně. Faktické zásahy totalitních inženýrů do životů občanů totiž závisejí na invenci, strategii, stavu ovládané společnosti

a také na momentálních potřebách všehoschopných ideologů a zideologizovaných politiků.

Druhý znak je etický: spočívá v mocenském (třeba legislativním) diktátu takových norem a hodnot, které odporují přirozené mravnosti. Přirozená mravnost totiž totalitě překáží; je jejím úhlavním nepřítelem. Koncepčně je totalita zaměřena k obsahově neomezenému předefinování morálky, k programové devastaci mravního řádu čili k radikální pseudomorálce. Tím atakuje jádro lidského života. Ideologická zvůle tu podle aktuálních potřeb systematicky láme charakter a drtí lidskou důstojnost. Proto je v silném smyslu nelidská – zločinná.

Tento znak totality je zcela metafyzický. To znamená, že může být rozpoznán jen na základě neempirické orientace v etické problematice. Solidní kritika etického relativismu a následných instalací protipřirozených norem a hodnot v systémech falešné morálky není na úrovni empirické metodologie vůbec možná.

Třetí znak je politicko-právní: spočívá ve snaze o vybavení politické moci, která kontinuálně uskutěčňuje programy totalitní ideologie neomezenou pravomocí. Obsahuje také kolektivisticky založenou nadřazenost státu nad občany – etatismus. Politici a jejich ideologičtí loutkovodiči si v něm užívají beztrestnost.

Tyto tři definiční znaky totality dostatečně vyjadřují, co ji konstituuje.

Jak si tím můžete být jistý?

Uvedené znaky totality totiž vymezují nejhorší myslitelný systém společensko-politického zla, který je svým potenciálem nastaven ke všem způsobům nespravedlivého zacházení s občanem.

V obecné definici totality neděláme součet maximalizovaných hrůz, známých z konkrétních diktatur v historii. Jde v ní o přesné vystižení její systémové zloby. Co je největším systémovým zlem politiky? Ideologicky naprogramovaná a na maximum vystupňovaná nelidskost. V čem taková nelidskost spočívá? Právě v tom programovém, ideologicky stabilizovaném zaměření k bezmezné mocenské devastaci mravnosti.

Totalita tedy v celoplošném záběru lidské reality v mocensky ovládnutém prostoru systémově koliduje s celým řádem spravedlnosti. Tím vrhá lidské životy do džungle amorality. Větší systémovou nelidskost už nelze myslet.

Uvedené znaky tedy vyjadřují obecnou povahu systému, který je nastaven k produkování nejvyšší možné míry nelidskosti. Systémová zloba totality je jimi vystupňována na maximum. Proto je i totalitní režim nejhorším možným politickým systémem. Totalita je tedy jako společensko-politický systém v nejvyšší míře zločinná.

Další znaky už nejsou nutné?

Kritériem pro identifikaci konstitutivních znaků totality je jejich význam pro nastolení nejvyšší míry systémové nelidskosti. Jestliže totalita obsahuje právě díky uvedeným třem znakům takovou míru zloby, jakou dává bezmezný potenciál morálně destruktivní a mocensky umocněné kapacity, pak logické sjednocení těchto znaků představuje dostatečné vymezení totalitního systému.

Z toho vyplývá, že ostatní znaky včetně těch emočně traskavých projevů, které známe ze zkušenosti s totalitními režimy, už obecně uvažovanou totalitu esenciálně definovat nemohou. Nevyjadřují, čím totalita obecně je. Vyjadřují jen to, jak se v jednotlivých režimech totalitní ideologie konkrétně uskutečňuje a projevuje.

Tři definiční znaky totalitního systému představují nastavení, plán, v němž jsou všechny jeho negativní projevy zahrnuty jen jako možné, nikoli jako aktualizované. Jejich aktualizace totiž závisí na vnějších podmínkách realizace totalitní ideologie. Jsou aktualizovány, pokud to momentální situace vyžaduje a umožňuje. Veškerá myslitelná nelidskost je v totalitě obsažena virtuálně čili ve smyslu skryté síly, kapacity svou povahou cíleně/záměrně produkovat bezmezné zlo.

V tom smyslu je třeba rozumět tvrzení, že jakékoliv kvantifikace, jako jsou míra nesvobody, krutosti či faktického ovládnutí společnosti, jsou v definici

totality obsaženy jakožto možné. Že tedy jejich konkrétní aktualizace do adekvátní definice totality nepatří.

Co platí o totalitním systému jako celku, platí i o jeho strukturních složkách – ideologii a režimu. Obecně vzata totalitní ideologie neurčuje určité způsoby své realizace v totalitním režimu, a ten se také obecně nedefinuje určitým, právě takovým způsobem mocenského uskutečňování programů totalitní ideologie.

Jako je válečný stav dán tím, co se děje (vojenským bojem nejméně dvou stran), a nikoli tím, jak se bojuje, tak je i totalitní stav společnosti dán tím, co ve společnosti působí, a nikoli tím, jak působí.

Konkrétní kvantifikace spadají do nižší kategorie empirických popisů jednotlivých, historicky daných způsobů realizace totalitních režimů; nesmí se v reflexích totality zobecňovat.

Těm, kdo reflektují problém totality toliko z nížin empirických faktů, musí ovšem unikat, že v totalitě nejde o faktickou míru podřízenosti a zotročení občanů, nýbrž o koncepční nárok, který potenciálně zahrnuje veškerou možnou subordinaci občanů i kvůli mocných.

Proto se rigidní empirici pravidelně dopouštějí falešných generalizací, když dávají do definice totality různé, nejlépe hrůzyplné znaky, které se v různých totalitách uskutečňovaly. Vytvářejí tím falešné, vesměs úzké definice. Díky nim pak vylučují

z rozsahu pojmu totality i takové režimy, které splňují adekvátní definici totality, a jsou tudíž totalitní. Protože však ustrnuli v empirických metodách, neumí je jako takové identifikovat.

Jenže, jako si otrokář sice může dělat s otrokem, co chce, ale ruce mu neusekne, tak by šel i totalitář proti svým zájmům, kdyby nastolil aktuální stav naprosté nespravedlnosti a uskutečnil tak náraz všechny možné hrůzy, jichž je díky své ideologii schopen.

Takové rozlišení nutných a nahodilých znaků totality je zřejmě pro praktickou orientaci v politice důležité. Přitom je ale dnes takřka neznámé. Jak se může jeho neznalost konkrétně projevat?

Pokusím se to ukázat na fiktivním rozhovoru filozofa, který není zatížený předsudky empiriků, s nějakým politikem, jenž se prezentuje jako také zastánce tradičních hodnot. Můžeme sem libovolně dosadit všechny dnes přední lidovce (Bělobrádka, Hermana, Svobodu...), předsedu ODS Fialu, možná i Kalouska, který se konzervatismem kdysi také zaklínal.

Tito politici se sice hlásí k tradičním hodnotám, ale horlivě participují na politice, která je jejich soustavnou destrukcí. Jsou sice sami o sobě pevně přesvědčeni, že jsou demokraty, ale přitom brouzdají v kalných vodách zákeřné totality.

Politik: Věrnost odkazu sametové revoluce a ideálům Václava Havla vyžaduje, aby naše politická orientace byla jednoznačně prozápadní.

Filosof: Proč?

P: Protože Listopad 89 nám vrátil svobodu, demokracii a lidská práva, kteréžto hodnoty Západ politicky definují. Staly se v západních společnostech samozřejmostí, jsou v nich rozvíjeny a prohlubovány. Proto je pro nás Západ vzorem. Je úběžníkem našeho politického myšlení i politické praxe.

F: Skutečně? Chápu Váš polistopadový entuziasmus, ale možná se už i k Vám do vysoké politiky doneslo něco o demokratickém deficitu EU, o plíživě stupňovaném omezování svobody a o velice problematickém zobsažňování lidských práv. Obávám se tedy, že jste si nepoložil otázky, které by zpochybnily ten navyklý obdiv k současné liberální demokracii Západu.

P: Jak to? Jaké otázky?

F: Tak třeba tu právě naznačenou. Neskrývají se za běžným politickým provozem či pod fasádou demokratických struktur a sloganů o svobodě či lidských právech opačné tendence, které ohlašují jisté podobnosti s totalitními manýry?

Nebo jinak: Když už sem tam dáváte najevo smysl pro tradiční hodnoty, zdá se Vám, že jsou s nimi v souladu ty dnešní tzv. „evropské hodnoty“,

kteřé bruselští politici tak žárlivě střeží a tak vehementně vyžadují? Nikdy Vás nenapadlo, že svým eurohujerstvím možná sloužíte totalitě?

P: Jste normální? Zažil jste totalitu? Copak nevidíte ty rozdíly? Můžeme cestovat, můžeme se svobodně vyjadřovat, můžeme podnikat, volit programově protichůdné strany, nemusíme se obávat cenzury, tajné policie, likvidace disidentů... Zapletl jste se snad s extremisty, nebo jste pod vlivem putinovské propagandy?

F: Nebojte se, totalitu jsem zažil jako společenský outsider a ty rozdíly taky vidím. Ale je otázka, kterou jste si zřejmě také nepoložil. Jestli totiž to všechno, co jste vyjmenoval, jsou rozdíly podstatné. Tedy takové, jimiž se určitý režim bezpečně odlišuje od režimu totalitního.

P: To je přece jasné. Drtivá většina politiků, politologů i obyčejných občanů se shodne, že je podstatný rozdíl mezi životem ve svobodě a v nesvobodě.

F: To jistě je. Ale otázka zněla maličko jinak. Jde o to, jestli např. existence svobodných voleb v určitém režimu rovnou znamená, že ten režim není totalitní. Jinak řečeno: Je zákaz svobodných voleb opravdu nutným znakem totalitních režimů, jak předpokládáte?

P: To je další samozřejmost, s kterou mají problém snad jen filosofové. Drtivá většina...

F: Ano, já vím: ... dělníků, rolníků, pracující inteligence i politiků v tom má jasno. Víte, ti filosofové, kteří ještě své myšlení neprošustrovali, kteří ho nevyměnili za pouhé ideologizování či prostředek ke kariéře, vždycky věděli, že o pravdě se nehlasuje. A taky věděli, že k pravdě někdy vede cesta i přes prověřování samozřejmostí. Takže, možná že i Vám by prospělo, kdybyste vzal nadhozenou otázku definice totality vážně.

P: Proč bych to dělal? Myslíte, že mám čas se zabývat planým teoretizováním? Mohl byste vědět, že politik musí rozhodovat podle nesporných faktů; spekulacím se vyhýbá.

F: No ovšem, rozhodovat. Podle faktů? Nebo spíše podle notiček předepsaných v stranických sekretariátech, nebo rovnou v bruselském ideo-centru? Domníval jsem se, že máte k tradičním hodnotám osobní vztah. Že tedy nejste jen disciplinovaný politik, ale především člověk – s vlastní hlavou a osobní zodpovědností.

P: Dovolte, to je snad samozřejmé.

F: Po tom, co jste před chvílí řekl, mi to tak samozřejmé nepřipadlo. Ale pojďme k věci. Abyste mohl zodpovědně, a tedy i kompetentně prohlásit, že bruselská politika není totalitní, musel byste mít po ruce obecnou definici totality. A sice ne jakoukoli definici, nýbrž tu správnou, adekvátní. Tedy

takovou, která ve svém rozsahu zahrnuje všechny totalitní režimy a jen ty. Souhlasíte?

P: Samozřejmě, že souhlasím. My politici nejsme tak negramotní, jak doufáte. Většinou jsme taky prošli logikou.

F: To rád slyším. A kam Vás logika v nesnadném problému definování totality dovedla?

P: Už jsem Vám to načrtl. A jsem přesvědčen, že drtivá většina politologů v definici totality akcentuje právě absenci těch svobod, které jsem výše uvedl jako nesporná fakta našeho demo-liberálního zřízení.

F: Já také sdílím Vaše přesvědčení o tom, jak většina politologů definuje totalitu.

P: No sláva; aspoň na něčem se shodneme.

F: Nejásejte předčasně. Z toho, co říkáte, mi vychází, že Vás nevedla ani tak logika, jako spíše konformita.

P: Když se odvolávám na soulad s většinovým názorem, Vy z toho hned vyvodíte, že jsem zanedbal logiku? Tak nevím, kdo je tady víc nelogický, jestli já, nebo Vy.

F: Nevyvozuju to z Vašeho souladu s míněním většiny. Jen považuju běžnou představu o totalitě za vytvořenou spíše z dojmů než za výsledek logic-

kého zapracování na definici totality. Ona totiž ta většinová definice totality, na niž se odvoláváte, je pouhou, více méně náhodnou kumulací emočně silných fenoménů totality, v níž je řada nadbytečných znaků. Takže je to definice úzká, a tudíž mylná. Ostatně neříkal jste v souvislosti s problémem definování totality, že na plané teoretizování nemáte čas?

P: Jo, to jsem řekl.

F: Jestli tedy dobře rozumím, tak Vy stále ještě pokládáte konsenzus příslušných odborníků (zde politologů) za známku kvality – zde správnosti definice totality. Když to zobecním, tak věříte, že konsenzus odborníků je kritériem pravdy.

P: Ovšemže věřím. Ostatně, co jiného než většinové mínění expertů by mohlo ve svobodné, pluralitní společnosti rozhodovat o tom, co je správné a co špatné? V diktatuře o tom rozhoduje vládnoucí strana či nějaký autoritář. To je Vám bližší?

F: Ne, není. Ale nepřipadá Vám zde ta důvěra ve většinu trochu pohodlná a taky značně riskantní? Neznáte z dějin myšlení nebo aspoň ze světových dějin případy, kdy se většina pořádně sekla?

Pokud by snad nestačily kontra-příklady ze zkušenosti, zkuste úvahu: Vy pokládáte za pravdivé tvrzení, že kritériem pravdivosti tvrzení je konsenzus odborníků. Myslíte, že i toto Vaše tvrzení má

konsenzus odborníků (zde filosofů)? Ujišťuju Vás, že nemá.

P: S takovou sofistikou na mě nechodte.

F: Sofistikou? Neříkal jste, že vy politici máte také zmáknutou logiku?

P: Co je tedy podle Vás kritériem pravdivosti tvrzení? Jak se můžeme přesvědčit o správnosti definice totality?

F: Kritériem tu může být jediné spolehlivé odůvodnění. Jen to Vám také může dát jistotu o správnosti Vašeho chápání totality. Takové odůvodnění však začíná u otázky, co je vlastně totalita. A bohužel vyžaduje osobní nasazení, námahu, a tedy i potřebný čas, kterého prý vy politici nemáte pro samé rozhodování nazbyt.

P: Jistěže nemáme. Politiku většinou dělají lidé, kteří už prošli nějakým vzděláním a nyní slouží společnosti v praxi. A ujišťuju Vás, že to není snadná služba. Je naopak velice zodpovědná. Teoretizování proto přenecháváme odborníkům.

F: To nezní moc přesvědčivě. Vytíženost Vám tedy neumožňuje, abyste si jako zodpovědný politik udělal vlastní názor o tom, co je vlastně totalita. V otázce, která je pro politickou orientaci zcela zásadní, se proto spokojujete s většinovým chápáním.

Divím se, že Vás to neděsí. Nevidíte, že se tím stáváte závislým na ideologicko-mediálních ma-

nipulacích veřejným míněním? Že se v otázkách, které určují celkový politický kurz, jen disciplinovaně ztotožňujete s konformními a Vaší stranou požadovanými názory. Třeba také s tím, že už samo podezření, že by bruselská politika mohla být skrytě totalitní, je hanebným, ne-li rovnou trestuhodným extremismem.

P: Co je na tom divného, že teoretické věci přenechávám odborníkům? Tak to přece funguje ve všech oborech.

F: To Vás tedy lituju. Copak aspoň netušíte, že právě humanitní obory, a tedy i politické myšlení bývají ohrožovány ideologickými toxiny?

P: A kde vidíte na Západě 21. století nějakou toxicou ideologii?

F: To je právě ten problém, který jste v zatím netřesené důvěře v západní demokracii přeskočil. Nikdy jste neslyšel o politické korektnosti, multikulturalismu, genderovém feminismu...?

P: Co je na nich tak hrozného? Politická korektnost přece kultivuje vztahování ke zranitelným menšinám. Multikulturalismus je zase velkolepou ideou o soužití občanů různých kultur bez vzájemné nevraživosti a diskriminace. A gender mainstreaming narovnává staletími pokřivené vztahy mezi mužem a ženou. Ve všech případech jde o větší pozornost

k lidským právům. To Vám vadí? Pak tedy musím litovat já Vás.

F: Skutečná lidská práva mi skutečně nevadí. Vadí mi však to Vaše korektní nasvícení. Jak z barvotiskové příručky pro stranické dovzdělávání. Nebo že byste studoval nějakou socio-kulturní vědu?

P: Nebudte uštěpačný. Raději mě přesvědčte, proč bych se měl vůbec zabývat tou absurdní myšlenkou, že žijeme v totalitě.

F: Dobře. Nabídnou Vám méně optimistické vidění vládnoucí ideologie současného Západu. Politická korektnost, multikulti, gender feminismus a s nimi spojená agenda lidských práv mají společným jmenovatelem ideologii neomarxistů.

P: Jako pravicový politik bych se nikdy nesnížil k tomu, abych nálepkou „neomarxista“ dehonestoval dnešní levicové politiky. Copak oni prahnou po vzkříšení komunismu?

F: Kdybyste nežil v bublině politicko-mediálního mainstreamu, zjistil byste, že „neomarxismus“ není žádná nadávka, nýbrž autentická a kompaktní ideologie, která vznikla ve dvacátých letech minulého století. Sice nekřísí komunismus, nicméně je neméně prosáklá levičáckou mentalitou fanatických utopistů.

Od svého praotce převzali neomarxisté motiv radikální revoluce s cílem vytvoření nové společnosti. Ale dali mu velkorysejší obsah a také chytřejší

strategii. Nahradili dělníky intelektuály, třídní boj bojem kulturním a teror nenásilným získáváním veřejnosti skrze ideologickou infiltraci humanitního vzdělání, kultury a „dlouhý pochod institucemi“.

P: To je zase nějaká konspirační teorie?

F: Ne, to jsou tvrdá fakta, která vy politici tolik milujete, ale která Vám mainstream ve službách ideologie kulturních marxistů vtipně zatajil. Oni totiž neomarxisté na rozdíl od těch ortodoxních nevytrubují své revoluční úspěchy a cíle na potkání. Vsadím se, že jste v polistopadové ČT, v Lidovkách, či v Respektu o neomarxistech a jejich kulturní revoluci nic nezaznamenal. Oni o ní nehalasí, ale rovnou konají.

P: Vy asi máte ta „tvrdá fakta“ z Parlamentních listů nebo z podobných obskurních serverů. To se ale nedomluvíme.

F: Zkuste si někdy místo věčného schůzování a pokleslého agitování vygooglovat něco o frankfurtské škole, nebo třeba jména jako Adorno, Fromm, Marcuse, Habermas. Můžete prolistovat i našeho Václava Bělohradského; ten je čtivější. Pak byste mohl při šťastné souhře okolností zjistit, že ty proklamované ušlechtilosti soudobé západní humanity, které jste včetně toho lidsko-právního patosu tak učebnicově popsal, mají dosti temný původ a také méně ušlechtilý, nelidský rub.

P: Nevím, co by mohlo být na lidských právech nelidského. Leda tak ve vnímání autoritářů Putinova ražení.

F: Jako byl Marx posedlý nenávistí ke kapitalistům, tak je hnací silou neomarxistů nenávist k západní civilizaci bílého muže. Kvůli vytvoření spravedlivější společnosti musí být podle nich tato civilizace zničena. První na ráně je přitom tradiční morálka; ta překáží nejvíc.

Jako si totiž dal Marx do štítu utlačované dělníky, tak se kulturní marxisté „ujali“ všech údajně utlačovaných. Přitom geniálně identifikovali jejich nemilosrdného Utlačovatele: heterosexuálního bílého muže. Na tomto principu pak stvořili privilegované menšiny: přistěhovalce, ženy, děti, barevné, homosexuály, a dokonce i zločince; ti se prý jimi stali především v důsledku utlačovatelských a vykořisťovatelských socio-politických poměrů.

Neomarxisté tedy vymysleli speciální „lidská práva menšin“, šikovnou propagandou vyvolali v západních občanech pocity viny, vmanévrovali je do těžké defenzivy a nakonec je přinutili, aby ctili jinakost chytře vybraných menšin ad absurdum.

P: Pořád nechápu, proč jsou podle Vás lidská práva menšin nelidská?

F: Ono už samo to vymýšlení a předepisování „lidských práv“ podle ideologického klíče je něčím

absurdním a nelidským. Je totiž popřením přirozeného mravního zákona, který je dán samotným lidstvím a ukazuje k jeho adekvátní životní realizaci. Přirozený zákon obecně lidské mravnosti totiž nemůže být (podobně jako samotná lidská přirozenost) produktem lidského úsilí; je naopak jeho univerzálním měřítkem. A poněvadž jsou lidská práva pouhou součástí apriori daného zákona dobrého života, platí o nich totéž.

Dnes je ale na Západě rozšířená představa, že se lidská práva vyvíjejí, takže je lidstvu může klidně nadekretovat třeba fanatická feministka Clintonová, pochopitelně s intelektuálními elitami v zádech. To je ovšem symptom hlubokého úpadku filosofického myšlení o člověku.

Jenže člověk není absolutním pánem svého lidství, a proto není ani autorem lidských práv. Tzv. lidská práva menšin jsou pak etickým paskvilem, který se zakládá v omylech relativistů a kolektivistů. Členové menšin mají lidská práva jen jakožto lidští jedinci. Co mají nadto, jsou jen privilegia, která jim velkoryse udílejí neomarxističtí ideologové pro své destruktivní účely.

P: To Vám ovšem nemusím věřit.

F: Jistěže ne. Ten skromný odstaveček nebyl určen k tomu, aby Vás o něčem přesvědčil, nýbrž k tomu, abyste viděl, jaké problémy jsou ve hře, když se tak

bezelstně a zaníceně mluví o lidských právech menšin. Tu lekci máte zdarma.

P: Děkuji, ale zatím se spokojím se svým přesvědčením. À propos, pořád jste mi nepředložil důvod, proč bych měl řešit ten Váš pseudoproblém, jestli žijeme v totalitě.

F: Správně. Nezbytné „odtajnění“ fenoménu neomarxistické ideologie a jejích motivů bylo jen prvním krokem. Mělo jen poukázat na jistou blamáž. Angažmá neomarxistů za lidská práva menšin vypadá jako kulminace humanity. Však se pro ně také mnozí slušní lidé nadchli se stejným zanícením, jako druhdy levicovní intelektuálové pro komunismus. Jak už jsem ale před chvílí naznačil, je jejich deklarovaný zájem o menšiny ryze účelový. Marcuse a jeho soudruzi totiž ve zneužití vybraných menšin rozpoznali rozvratnický potenciál, který je náramně vhodný pro věc revoluce.

P: O jakém rozvracení tu proboha mluvíte?

F: Tak např. dnes tolik populární multikulti varianta vládnoucí ideologie akcentuje kulturní svébytnost a rovnoprávnost přistěhovalců z jiných kultur. Proč asi? Zřejmě proto, že to ve spojení s chtěnou permanentní migrací účinně paralyzuje hodnotovou identitu západních společností. Právě proto vznikají v západních zemích (nikoli spontánně) paralelní společnosti a no-go zóny, v nichž už zákony státu neplatí.

Co naopak v zemích EU platí nekompromisně, to jsou všem zákonům ideologicky nadřazená „lidská práva“ pozitivně diskriminovaných, subverzivních a exaltovaně tolerovaných příslušníků menšin, která, právně vzato, dělají z původní populace občany druhé kategorie. A běda těm, kdo to nerespektují.

Mezi zasvěcenci se tomu říká revoluční spravedlnost. Právě orgie této „spravedlnosti“ dnes zažíváme v migrační krizi. Zákony, které mají zajišťovat elementární bezpečnost občanů, se pod vládou fanatiků multikulturalismu mění v cár papíru. Nepřipomíná Vám taková masivní a bezohledná svévole mocných totalitu?

Že se ptám. Vždyť se na tomto „zákonném bezpráví“ bohužel horlivě podílejí i tzv. konzervativní či pravicoví politici; také uvěřili ve vyšší humanitu ideologie neomarxistů. A odhaduju, že i Vy v ní nacházíte alibi pro ty své „správné“ politické postoje.

P: Rozhodně jsou pro mě věrohodnější standardní pravicoví politici Západu než dezinterpretace multikulturalismu od nějakých extremisticko-populistických hnutí.

F: Dezinterpretace? Extremistů? Jak to proboha můžete říct, když ohledně neomarxismu dosud žijete v blažené nevědomosti? Když ti vaši důvěryhodní kolegové ze Západu jsou také jen pasivními konzumenty a oběťmi vzdělanostně-kulturního

provozu, který od šedesátých let probíhá v režii kulturních marxistů? Nebylo by poctivější, kdybyste se s tou Vámi zřejmě netušenou ideologií, která podstatně určuje politiku EU, nejprve seznámil? V opačném případě riskujete zaviněnou poruchu ve vnímání reality.

P: Přece nechcete, abych na fleku změnil názor a zradil své západní kolegy?

F: Samozřejmě, že ne. Úplně by stačilo, kdybyste o svém dosavadním vidění politiky současné EU začal pochybovat, a aspoň dodatečně tak nastartoval jeho prověřování. Jinak se vystavujete podezření, že zodpovědnost je pro Vás prázdným slovem. Podnětů k tolik potřebným pochybnostem mohu samozřejmě nabídnout víc.

P: Tak o tom nepochybuji. Vy byste byl také zdatným propagandistou.

F: Uvažte třeba politickou korektnost. Dnes už si o ní občas troufají zapochybovat i lidé z oficiálních kruhů, kteří sami také dlouho nosili její náhubek. Sundali ho možná i proto, že se ve vyostřeném migračním problému naplno provalila její systémová prolhanost. Jako *pars pro toto* stačí připomenout mediální tanečky kolem neblahého kolínského silvestra.

Jenže politická korektnost už celá desetiletí celoplošně dusí veřejnou diskusi na Západě s takovým úspěchem, že jsou např. bílí občané na všech úrov-

ních společenského žebříčku uhranuti strachem, že budou nařčeni z rasismu. Ten je totiž podle politických korektorů nejtěžším hříchem, jakého kdy bylo lidstvo schopno. Však s ním také náramně čarují. Jejich nejoblíbenější trik spočívá v tom, že podle ideologické logiky neomarxistů se rasismu může dopustit jen bílý hetero muž.

Z hlediska spravedlnosti je tedy politická korektnost nesmyslně jednosměrnou, nátlakovou technikou ideologické indoktrinace. Její prudérní pseudomorálka navíc funguje jako jakási legislativní příprava. Je souborem zatím nepsaných zákonů, údajně samotných lidských práv, jejichž porušení se v první fázi trestá různými způsoby společenského „vyloučení“. Po ní následuje kriminalizace těch, kdo revoluční spravedlnost nepochopili.

Konečně je politická korektnost i vysokou školou demagogie ve službách ideologie. Ideologický zájem je pro politické korektory vždycky víc než sama skutečnost.

Nikdo asi nespočítá, kolik morálně skandálních příběhů a absurdních kauz politická korektnost za ta desetiletí své ponuré existence zplodila. Zato však je jisté, že je politická korektnost v principiální kolizi s pravdou i se zdravým rozumem. A že jakožto nástroj soudobé západní ideologie signalizuje svými rozměry a protiskutečnostním zaměřením její totalitní povahu. Myslím, že tohle by Vás skutečně mělo zajímat.

P: Tak to mi opravdu, ale opravdu „uniklo“. Z Vašeho démonizování politické korektnosti mám dojem, že žijeme každý na jiné planetě. Nevěřím, že by tolik inteligentních lidí, kteří ctí elementární lidskou slušnost, propadlo Vámi tak démonizované politické korektnosti.

F: V tom případě by bylo možná dobré, kdybyste si vzpomněl na své rozpoložení, v němž jste před pár lety prožíval konflikty veřejnosti s našimi cikány: jak jste k tomu mluvil či mlčel, a co všechno jste si přitom myslel. Ať tak či onak, také jste už vlastnil náhubek politické korektnosti. Jediný, kdo se z vás vzepřel jejímu diktátu, byl Jiří Čunek – a jaké měl problémy. K nim jste v lepším případě statečně mlčel. Nebo mi také něco uniklo?

P: Musíte být tak osobní?

F: O tuto poněkud citelnější ilustraci diktatury politické korektnosti v našich rybníčkových poměrech jste si řekl svou chtěnou ignorancí sám. Abych ale nezapomněl. Vedle multikulti a politické korektnosti je tu i genderismus feministek. Další beranidlo kulturních marxistů k likvidaci takových „přirozených stereotypů“, jakými jsou např. mateřství či rozlišování otce a matky. A neříkejte, že jste nezaznamenal tzv. gender mainstreaming jako jednu z hlavních linií bruselské politiky.

P: Ti kulturní marxisti musejí být docela sympatičtí, když se tak důsledně starají o rovnost žen, kterou dřívější doby tak hanebně ignorovaly.

F: Jen si poslužte. Ostatně cynismus je pozdním stadiem morální rezignace, nikoli ozdobou zodpovědných politiků. Nebudu se ale o tom s Vámi pouštět do složitější diskuse. Zvláště když by jenom, jak se zdá, posilovala Vaši chtěnou zaslepenost.

Chtěl jsem Vás jen upozornit, že i mezi vašimi někdejšími voliči byste mohl najít rozumnější a svobodnější občany, kteří jsou už naštěstí imunní vůči nabýskaným sloganům ideologů i vůči prolhanosti médií hlavního proudu, a proto vidí realitu docela jinak. Hovoří např. o tom, že bruselská politika ordinuje občanům proti jejich přirozeným zájmům i proti jejich vůli: a) život v systémové lži; b) systematickou destrukci rodiny i evropských národů; c) pervertovaná lidská práva.

To všechno jsou ale frapantní, neospravedlnitelné zásahy do skutečných lidských práv občanů, které pustoší před-politické aspekty jejich životů. Politici tu v režii ideologů s nemravnou bohorovností překračují své kompetence.

Neomarxisté přitom mimo jiné vtipně zneužili demokratické cítění západních společností a rozšířili jejich politicko-právní rovnostářství na všechny oblasti sociálních vztahů. Příslušný slogan hlásal: AUTORITA = FAŠISMUS. Otec, učitel, šéf pod-

niku, vojenské, policejní, a dokonce i církevní šarže tedy musejí v takovém společenském klimatu prokázat dost odolnosti i odvahy, aby své zodpovědné role adekvátně zvládali.

Domnívám se, že by se tyto pravdy měly neúnavně připomínat. Zvláště pak těm, kdo se při svém fanatickém prosazování tzv. evropských hodnot ještě cítí být morálními obry.

Naši diskuzi bych tedy pokládal za smysuplnou, kdybyste vzal nabídnuté podněty vážně a nereagoval na ně tak, jak na kritiku zdola obvykle reagují kariérní elitáři. Při Vašem deklarovaném konzervatismu by pak pro začátek bylo slibným znamením, kdybyste nahlédl, že se tradiční hodnoty a tzv. evropské hodnoty moc nerýmují. Nedělám si ale žádné iluze.

Po této praktické odbočce se nabízí otázka, jak se liší totalitní režimy od režimů autoritativních.

Zpřesněná definice totality umožňuje řešení hlavní otázky o povaze bruselského režimu – zda je, či není totalitní. Než se do toho dáme, využijme definici totality k řešení Vaší otázky.

Totalita má s jinými bezohledně diktátorskými, despotickými režimy společnou tendenci k nespravedlivému až tyranskému ovládnutí občanů.

Stalo se dnes zvykem, dosazovat mezi despotické netotalitní režimy i ty autoritativní.

Ale ne každý autoritativní režim je despotický; autoritář může být i rozumný, spravedlivý – „osvícený“. Na druhé straně může být i demokracie despotická, neřkuli totalitní. Totalita má tedy společný generický znak jen s temnou verzí autoritativních režimů.

Specifickou diferencí, která od nich totalitní režimy odlišuje, je nutná vazba na mesiánskou ideologii. Právě díky ní absentuje v totalitních režimech elementární mravnost systémově. Totalita má v sobě kód mravního nihilismu.

Autoritativní režim tedy může být nelidský, ale nemusí; totéž ostatně platí i o demokracii. Totalitní režim je však nelidský nutně, z principu. Neboť jeho primární funkcí je realizace perverzních, morálně nihilistických programů totalitní ideologie.

Jaké jsou hlavní myšlenkové zdroje totalitních režimů?

Tato otázka se týká hlavně filosofického kontextu totalitních režimů. Upozorním na dva bezprostřední filosofické zdroje totalitního myšlení, které v dynamice novověké filosofie vykrytalizovaly a které se ve sféře jejího vlivu vzdělanostně ustálily.

Když se totalitní režimy předvedou v plné parádě, je jejich zvrženost očividná. Ale v období námluv, líbánek a oblouznění libozvučnou rétorikou nebo pod vlivem vtíravé propagandy a standardizované vzdělanosti se to tak nejeví. Kromě povrchních

citů rozehrává ideologické mámení i hlubší struny světonázorového přesvědčení, v němž je především obsažena mizerná úroveň filosofického vzdělání v podstatných otázkách člověka. Především na ni je dnes třeba vytrvale poukazovat.

Výkladové redukce lidského bytí na pouhé smítko v kosmickém univerzu posouvají těžiště lidských životů na stranu větších celků – kosmu, přírody, společnosti, dějin. Zákonitosti vývoje přírody, dějin, společnosti se pak zdají být také hlavními zákony osobního života.

Tato monistická představa zakládá kolektivistické pojetí člověka. V protějšku k egoistickým zájmům jedince se tu dokonce jeví snahy o nadosobní cíle společnosti jako ušlechtilejší. Zásadní podřízenost občanů státu se pak zdá být přirozená, logická.

Vlivem Hegela se stalo toto monistické nadsazení státu paradigmatem. Stát je v něm obdařen mravní autonomií, a tedy i rolí vrchního arbitra všech věcí lidských. Levicové myšlení je dodnes uhranuté touto hegelíánskou fascinací státem. Proto také degraduje občany na materiál svých mocenských orgií, v nichž fantasmagorické cíle ideologů posvěcují všechny prostředky.

Linie filosofických souvislostí od monismu přes kolektivismus k etatismu tedy vytvořila ideální podmínky pro totalitní myšlení.

Totalitní ideologové vycházejí z monistické představy zbožštělého Světa, která skýtá výhodný

rámec pro mocenské prosazování jejich idejí. Do tohoto jednoduchého modelu skutečnosti pak s nestoudnou filosofickou lácí a s logikou ideologicky zjitřené fantazie vmýšlejí potřebnou zákonitost, aby se obratem pasovali na její objevitele, autentické interprety i věrohodné uskutečňovatele. V takto zpatlané zákonitosti pak nacházejí ospravedlnění svých zločinů.

Je sice možné si představit i takovou kolektivistickou nadřazenost státu, který by ještě uchoval nějaký kontakt s přirozenou mravností. V té by pak měl brzdu pro mocenskou svévoli. Ale ve vývoji moderní filosofie se prosadil druhý zdroj totality, totiž etický relativismus, který je protikladem přirozeného mravního řádu, a který mocenskou svévoli odbrzdil. Etický relativismus se postupně stal hlavním článkem víry intelektuálů. Jeho vlivem pak státní moc snadno zdivočí.

V etickém relativismu totiž není obsažen jediný důvod, proč by si měla vrchnost klást nějaké zábrany. Neboť náruč těchto relativistů je tak široká a velkorysost citu pro pluralitu tak bezmezná, že objímá a zahrnuje všechny možné etické názory, včetně těch, které byly po tisíciletí pokládány za výstřední a odporné. Aréna pro šelmy a tvrdé lokty je tím otevřena dokořán.

Podle etických relativistů tedy neexistuje žádná vyšší, přirozená morálka, která by byla normou pro každé lidské, a tedy i politické jednání. Lidská svo-

boda je tu principiálně povýšena nad zákon. Tím se ovšem odšťihuje od rozumnosti. A je-li svoboda takto postižena slepotou, nemůže být o její destruktivní výkonnosti rozumná pochybnost.

Etický relativismus legitimizuje jakékoli zacházení s člověkem, a tedy i absolutní moc těch, kdo vládnou.

Mocenské ovládání celého člověka jako první (ontologický) znak totality se tak opírá o kolektivistické-etatistické implikace monistického výkladu světa.

Mocenské instalování radikální pseudomorálky jako druhý (etický) znak totality pak vyplývá z doktríny etického relativismu. Z obou těchto filosofických zdrojů totality plyne i třetí (politicko-právní) znak totality: tendence k neomezené pravomoci vládců.

Monismus a etický relativismus tak vytvářejí nejužší filosofický rámec totalitního myšlení a totalitní praxe. Z těchto zdrojů čerpal komunismus i nacismus. Monismus a mravní relativismus jsou však živé i dnes. Pokušení k totalitě trvá.

Jaké znaky totality můžeme najít v současné EU?

Bruselská politika je evidentně řízena a obsahově určována utopickou ideologií neomarxistů. Její utopičnost představuje i vize sjednocení všeho lidstva v pozemském ráji svobody, rovnosti a bratrství

emancipovaných a zároveň i dialekticky kolektivizovaných egoistů.

Významnými kroky na této cestě jsou zničení západní civilizace a její tradiční morálky, zlomení nadvlády bílého muže a rozprášení bílé populace v moři multirasové populace. Paradoxní na tom je, že tato radikální revoluce vychází z ideologie a probíhá v režii autodestruktivně naladěných bílých mužů ze Západu. Fanatické feministky jim dělají jen stafáž v odvozeném, nerovném postavení fascinovaných žaček a ukřižovaných aktivistek.

Tato bláznivá, k civilizační sebevraždě zacílená ideologie od šedesátých let postupně ovládla celou západní civilizaci. Rozumí se, že byla k takovému područí filosoficky mimořádně disponovaná. Ideologickým hegemonem Západu se stal levicový liberalismus. Jeho tvrdé jádro je v něm ustaveno neomarxismem. Levicový liberalismus z něj čerpá revoluční dynamiku i různé formy destruktivních programů, z nichž některé zasahují určité oblasti společenského organismu, jiné ho ochromují celý.

Tak je multikulturalismus zaměřen ke zničení národů, gender mainstreaming a juvenilní justice ke zničení rodin, zatímco revoluční „lidská práva“ a politická korektnost tuto destrukci, včetně rozbití osobní morálky zajišťují obecně.

Existují zřejmě dva hlavní důvody, pro které lidé většinou nedokážou rozpoznat totalitní povahu současné ideologie Západu. Jedním z nich je ohlu-

pující, leč rétoricky působivá, mediálně fixovaná a bohužel i humanitní pseudovzdělaností futrovaná sebeoslavná propaganda. Současný Západ je v ní líčen když ne jako přímo pravý ráj humanity, tedy aspoň jako evidentně nejvyšší stupeň jejího vývoje.

Druhý důvod už taky známe. Je jím chronická povrchnost v chápání pojmu totality, s níž se mu bez rozmyslu podsouvají nahodilé projevy určitých, zkušenostně známých totalitních režimů, které bijí do očí. Viděli jsme však, že totalitu definuje to, co se mocensky vnucuje a v jakém systémovém záběru se to vnucuje. Nedefinují ji však různé způsoby realizace totalitní ideologie. Právě ty jsou však pro dnešní, empirismem nemocné komentátory jediným poučením o povaze totality.

Bohužel se současný způsob uskutečňování realizace totalitní ideologie vyznačuje záměrnou nenápadností. Ta pochopitelně identifikaci takového režimu jakožto režimu totalitního ztěžuje; empirikům ji přímo znemožňuje. V adekvátním přístupu je však bruselský režim pro nenápadnost, s níž totalitní ideologii prosazuje, charakterizován jako plíživá, měkká totalita.

Nedá se totiž rozumně popřít, že bruselská politika je zcela ve službách antropologické a hodnotové revoluce kulturních marxistů, která realizuje v uvedených podobách a modalitách jejich totalitní ideologii. Jde jen o to, umět v nich nacházet znaky totality.

V souvislosti s kladením otázky, jestli je bruselská politika totalitní, jsem na začátku uváděl nápadné znaky politické korektnosti, které její totalitní charakter signalizují. Politickou korektnost je také možné přeložit jako ideologicky motivované systémové lhaní, které celoplošně infikovalo západní společnosti.

Po vyjasnění definice totality můžeme v souhrnném pohledu konstatovat, že v politické korektnosti je přítomné i celoplošné a násilné vnucování pseudomorálky. Její normy jsou odvozené z utopických cílů neomarxistické ideologie. Ta chce totiž zbavit západního člověka jeho identity i jeho životního smyslu. To znamená, že ho chce osvobodit od přirozené mravnosti, kterou vytrvale relativizuje, a nakonec i od něj samého. Teoretické předpoklady této divočiny bohatě skýtá moderní filosofie. Sebeodcizení postmoderního člověka se tak odehrává na té nejhlubší možné úrovni.

Příkazy politické korektnosti se rodí v mravním vakuu etického relativismu, a nesou proto znaky bezmezného ideologického svévole, odtržené od přirozeného řádu lidského života. Nejenže postupně infiltrují legislativu mocenského centra EU, potažmo jednotlivých členských států, ale jsou navíc nekompromisně nadřazovány jejich právním systémům. V okázalé postmoderní pluralitě tím paradoxně získávají status absolutních norem. Politická korektnost tak zajišťuje svým aktivistům, těm přísloveč-

ným pachatelům „*Dobra*“ beztrestnost, paralyzuje právní vědomí postižených společností a úspěšně v nich zavádí diktaturu mravního nihilismu.

Politická korektnost tedy obsahuje všechny znaky, jimiž se adekvátně definuje totalita. Občanům jsou pod sankcí diktovány ty jediné správné názory a mravní postoje. Politická korektnost tím systematicky a důsledně omezuje svobodu myšlení, projevu a znemožňuje tak potřebný veřejný diskurs o morálních i jiných absurditách politických zásahů do společnosti.

Krom toho politická korektnost systematicky a fanaticky (tj. bez nejmenšího ohledu na realitu a elementární spravedlnost) nadržuje ideologicky vytěžitelným, a tudíž preferovaným menšinám. Lídři kulturní revoluce v nich rozpoznali destruktivní revoluční potenciál k odstranění tradičních mravních hodnot a struktur Západu a učinili z nich beranidlo na rozbití jeho civilizační identity. To je také srozumitelný důvod, proč tak bezostyšně vyviňují pachatele z řad menšin a proč tak zavile šikanují ty, kteří s touto spravedlností naruby nesouhlasí.

Politici korektoři tedy pohrdají hlavními hodnotami politického života: svobodou a spravedlností. Jejich vnucované názory, postoje a kvazi-hodnoty jsou přitom falešné a vylhané, jako ostatně celý jejich ideový základ. Celoplošně tedy nařizují povinné lhaní – život ve lži. Odkudpak to jen známe?

Naprosté podřízení kritériím a požadavkům ideologické správnosti způsobilo, že se služebníkům politické korektnosti otupil cit pro rozlišování pravdy a lži. Politicé korektoři lžou a lžou a už snad ani nevědí, že lžou. Hodnotou nade všechny hodnoty je jim ideologická konformita. Ideologicky nepříjemnou pravdu za hodnotu jednoduše nepovažují. Jsou to lidé zkaženého intelektu a podřadného charakteru. Samozřejmě, že si o sobě namlouvají pravý opak; žijí ve lži i v aspektu sebepoznání. A to navzdory všem těm titulům, které si navzájem udílejí.

Proto jsou tito nadlidé také přesvědčeni, že nemusejí nikomu nic vysvětlovat, nic dokazovat, že se nemusejí nikomu zodpovídat či omlouvat. Prostě nařizují, beztrestně šikanují a zneužívají státní moc daleko za hranicemi rozumných kompetencí státu. Oponent je pro ně rovnou kriminální živel a na „tupou masu“ shlížíjí jako na materiál svých pomatečných, reedukačních aktivit.

Politická korektnost jako univerzální nástroj ideologie neomarxistů pokrytecky preferuje údajně utlačované, ve skutečnosti však subverzivní menšiny. Svou exaltovanou tolerancí k nim odporuje zdravému rozumu i elementární mravnosti. Rubem této revoluční velkorysosti je skutečnost, že většinoví občané musejí snášet moralizování a inkvizitorské řádění politických korektorů. Jinak jsou skandalizováni, mediálně lynčováni, společensky či profesně odepsáni, ostrakizováni a nakonec i kriminalizováni.

Přitom nemají tito občané druhé kategorie před fanatiky politické korektnosti kam utéct; ti jsou všude. Není oblast, kterou by nezamořili, není profese, kterou by nezpolitizovali. Stále se rozpínající politická korektnost si v intencích totalitní ideologie nárokuje monopol na veřejný prostor. Všeobjímající strach z nařčení z rasismu, který na Západě vytvořil ponuré, dusné klima veřejného života, jenom dokresluje tuto potenciální všerozsáhlost politické korektnosti.

Politická korektnost tedy svou povahou i svými rozměry, svou arogancí, nesnášenlivostí a nenávisť k odpůrcům dobře odkrývá podstatu soudobé totality. Její totalitní charakter je mimo jiné patrný také v tom, že nomenklaturní kádry bruselského politbyra, aktivisté nátlakových skupin či agenti politických neziskovek a lidsko-právních organizací získali, ač nikým nevoleni, v demokratických společnostech Západu ničím neomezovanou moc v šíření amorálních a civilizačně sebevražedných programů totalitní ideologie neomarxistů a politiky dvojího metru.

Politická korektnost jako nástroj ideologie kulturních marxistů tedy umožňuje, aby byla tato ideologie dešifrována jako totalitní. Dá se z ní vyčíst, že hlavním cílem této ideologie je radikální změna někdejších západních společností, počínaje radikální hodnotovou reorganizací.

Motivem těchto změn je hluboká nenávisť k tradičnímu Západu, která je uměle živená primitivními

dezinterpretacemi dějin, a která se koncentruje v zavlém odporu k bílému heterosexuálnímu muži.

Prostředkem je zneužití státní moci, ideologické zkorumpování legislativ a tendence k postupnému získávání stále víc pravomocí v prosazování ideologických zájmů. Hlavní cestou k cíli je tu zásadní redefinování morálky, doprovázené okázalým morálním sebenadřazováním politicky korektních pokrytců.

Na pozadí etického relativismu jsou normy přirozeného mravního zákona snadno nahrazovány ideologickou svévolí. Normy této pseudomorálky jsou vybírány podle ideologického klíče. Výsledkem je systémová produkce nespravedlnosti.

Z hlavního cíle ideologie neomarxistů se strategicky odvozují diferencované obsahy, které jsou patrné v programech multikulturalismu, genderového feminismu, agendy pseudo-lidských práv či juvenilní justice.

Tyto programy odpovídají na otázku, co dnes dominantní ideologie Západu prosazuje. Politická korektnost je obecnou metodou jejího šíření, a tudíž i odpovědí na otázku, jak se neomarxismus prosazuje.

A co multikulturalismus – co je špatného na otevřenosti různým kulturním vlivům?

V důsledku své nenásilné geneze a prozíravé strategie v demoliberálních režimech měla totalita

neomarxistů nenápadný, pozvolný rozjezd. To platí i o její multikulti variantě. Multikulturalismus byl mnoha sice vzdělanými, leč málo poučenými altruisty dlouho vnímán jako pěkná idea bratrského soužití lidí všech kultur. Nebo aspoň jako bizarní, spíše neživotný, neškodný pokus romantického snění. V obou případech zůstal utajen jeho zlý ideologický záměr: totiž rozbít Západ zvnějšku, zrelativizovat jeho tradiční hodnoty a rozmělnit jeho struktury a identity. K tomu se hodila nadmíru vstřícná imigrační politika.

Dnes však díky migrační krizi maska spadla. Totalitní škleb multikulturalismu už děsí čím dál víc lidí. Dokonce i těch „vzdělaných“; těm kupodivu (?) to procitání do reality trvá déle. Za pokryteckou rétorikou, vzývající solidaritu a soucit s uprchlíky, se schovává hanebné jednání bruselských elit, které pro své bláznivé cíle vrhají občany zcela nesolidárně a nemilosrdně do nesnesitelného soužití s náboženskými fanatiky.

Mezi migranty jsou totiž hlavní silou islamisté, muslimové s dobyvatelskou, násilnickou mentalitou, která pochází z jejich nesmiřitelné religio-ideologie. Politicky korektní elity jim však otevírají brány Evropy dokořán a ještě od místních vyžadují, aby je vítali jako nebohé uprchlíky. V evropských městech pozvaní teroristé vraždí, muslimské okupační no-go zóny už v nich také utěšeně narůstají, ale brány Evropy jsou v intencích multi kulti stále dokořán.

V logice této „solidarity“ se chystá spravedlivé rozdělávání nájezdníků do všech zemí Evropy a pro jistotu i odzbrojování původních obyvatel.

Vrcholem pokrytectví a nevkusy pak je, když se elity účelově rozpomínají na křesťanskou tradici lásky k bližním (i nepřátelům), jíž chtějí váhavé občany zlákat k laskavému přijímání jejich potenciálních tyranů. Zrovna ty elity, které o ní nic neví, ale dělají všechno pro to, aby tu nenáviděnou tradici nadobro vykořenili z evropské půdy. A mnozí sentimentální, v nové „humanitě“ proškolení křesťané, se k této tradikomedii přidávají.

Kde se tedy u politiků vzala ta arogance a zpupnost, s níž přikazují policii, aby chránila barbary a pacifikovala místní, když se chtějí bránit? Aby je uráželi ideologicky pokřivenou spravedlností dvojího metru, v níž mají pachatelé ochranu a oběti jsou všelijak trestány za to, že se brání?

Volili je snad občané, aby jim tak drasticky zhoršili životní podmínky? Aby na ně bez ohledu na veřejné mínění a širší společenskou diskusi uvalili masivní ohrožení svobody, majetků, zdraví, životů společenské soudržnosti, kultury a celé civilizace? Aby na ně nakládali břemeno čím dál obtížnější koexistence s muslimy, bez ohledu na to, že jsou tito „boží vyvolenci“ fanaticky přesvědčení o své nadřazenosti a podle toho se i chovají? Aby jim od základu přeorali životy, rozvolnily vazby evropských společností, přerušili kontinuitu jejich tra-

dic a zahodili jejich historii? Co hrozného občané provedli, že jim chystají obecné peklo islamizace Evropy?

Odpověď na tyto otázky zní: Je vyšším ideologickým zájmem, aby Váš dosavadní způsob života, který vzešel ze staletého pošlapávání lidských práv utlačovaných menšin, byl konečně nahrazen něčím lepším, humánnějším. Jsme totiž odhodláni vybudovat na troskách západní civilizace nový svět podle představ a kritérií osvícených ideologů neomarxistického ražení.

Nechť zhyne starý, podlý svět! A Vy buďte šťastni, že můžete přinášet oběti na oltář světové revoluce. A nechtějte, abychom vám skládali účty. My osvícení jsme tu od toho, abychom režírovali chod světa. A nezodpovídáme se přitom nikomu, nežli svému osvícenému, v relativismu utopenému svědomí.

Odpověď můžeme formulovat i prozaičtěji: Aniž jste si toho všimli, žijete v totalitě. Jsme to my vyvolení, ideologicky proškolení a prokádrovaní nositelé kulturní revoluce, my samozvaní vládcové nad svědomím, kdo vposledku určuje rozdíl mezi dobrem a zlem. A věřte, že to rozlišení bude dramaticky jiné, než jaké vám ukládala staletími zvětralá tradice; bude revoluční a budou lítat třísky.

Dějiny nám dají za pravdu. Prozatím nám svě-
řují moc, abychom ty bombastické ideály revoluce uskutečnili. Říkejte si tomu třeba utopie, pseudo-

morálka, my už Vás naučíme jinému, pokrokovému vidění. Buď převýchovou, nebo jinak; záleží na vás.

Dnes už se to ideologicky uvědomělými vychovateli a školiteli na univerzitách, v neziskových organizacích, v politice a v médiích jen hemží. Zkoušejí například léčit strach z muslimů všelijakými triky a myšlenkovými přemety. Moc se jim to zatím nedaří, protože stagnují u průhledných sofismat, na něž stačí zdravý rozum.

Že prý u nás skoro žádní muslimové nejsou. Jenže nechápaví občané zarytě poukazují na řádění muslimů v západní Evropě.

Že prý je rozdíl mezi islamisty a islámem. Ale k občanům už se doneslo, že jsou v koránu texty mečové, a že sám Mohamed si udělil právo na vraždění nevěřících. A kdo z pravověrných muslimů by se mu nechtěl podobat?

Že prý se v koránu mluví také o lásce a míru. Jenže láskou mezi soudruhy by nepohrdli ani komunisté a sovětští potentáti řečnili o míru bez ustání.

Že prý existují i umírnění muslimové, a že je jich dokonce většina. Občané však zatvrzele namítají, že to v daném problému nic nedokazuje a nic neřeší. Všichni komunisté přece také nebyli sadisti. Nebezpečí pak představují vzrůstající komunity muslimů – nikoli umírnění jedinci, uvažovaní izolovaně jakožto jedinci.

Ostatně, pokud jde o umírněné muslimy: neslyšíme snad z nejbližšího okolí těch vraždících tero-

ristů, že to byli bezproblémoví lidé, do kterých by to nikdo neřekl?

Že se téhle primitivní propagandě propůjčují masy otitulovaných intelektuálů, je na první pohled smutné. Uvážíme-li však, jaké humanitní vzdělání se jim vlastně honí v hlavách a z jakých filosofických bažin toto vzdělání vychází, pak nemusí tato jejich inklinace k levicové totalitě překvapovat; je naopak symptomatická. Jestliže se ve dvacátých, třicátých letech minulého století mluvilo o zradě vzdělců, jak by se teprve o nich mělo mluvit dnes?

To, co tedy současné politické elity v intencích své mravně zvrhlé ideologie provozují, je tyranský diktát přikázaného soužití s muslimy, který naplňuje skutkovou podstatu totalitního ovládání společnosti.

A nejen to. Jak nazveme to jejich nehorázné počínání? Dovolím si tu zopakovat srovnání z našeho předchozího rozhovoru (*Milosrdenství? Bez rozumu?*). Jestliže chápeme tuneláře, kteří mají na svědomí krádeže, jako zločince, kýmpak asi jsou ti politici, kteří mají díky své oddanosti zvrácené ideologii na svědomí například oběti terorismu?

Představme si nějakého levicového pošuka, zaměstnaného v zoo, který uvěřil, že nejsme něco víc než zvířata, která mají také svá „lidská práva“. A tak je pod vlivem svého vytríbeného smyslu pro spravedlnost vypustí z klecí mezi návštěvníky – včetně šelem. Nebude snad za ten masakr souzen?

Co ale v podstatě jiného udělali europolitici, zodpovědní za přísun teroristů? Obávám se, že ani jejich trapné rituální tanečky po každém masakru, ani jejich skandované ujišťování, že se nedáme zastrašit a naopak se ještě víc kolem našich hodnot semkneme, na odčinění viny stačit nebude.

Jakou roli hraje v důrazu na práva různých menšin genderová teorie?

Vnucování pseudomorálky politickou mocí pro nelidské ideologické cíle je také patrné v prosazování revolučních vymožeností radikálních feministek. Ty mají **pro změnu** na starosti destrukci západních hodnot zevnitř. Čím jsou přistěhovalci pro multikulturalisty, tím jsou sexuální menšiny pro genderovou ideologii radikálních feministek. V obou případech jde o „nebohé utlačované“, kteří se mávnutím revolučního kyje proměňují v agresivní, vyžadovačné grupy, doprovázené příslušnými lobbisty a pacholky politické korektnosti od husté sítě slídlů a donašečů až po levicové bojůvky.

Za agresivní, drzou rétorikou a za doslova neukončitelným napravováním někdejších křivd na homosexuálech se skrývá útok na jádro společnosti – na rodinu. V ní se především udržovaly a předávaly tradiční hodnoty a vzorce chování. Bylo tedy nutné ji napadnout, zrelativizovat a odhalit jako zdroj fašismu.

Všechny varianty neomarxistické ideologie mají společného jmenovatele: pokrytecký osvobozovací boj za všechny zproletarizované menšiny, z nichž je možné udělat spojence kulturní revoluce. A je to boj bez konce. Požadavky za jejich „práva“ se budou stupňovat donekonečna; revoluce je nenasytná.

Identifikace utlačovaných je přitom snadná: jsou jimi všechny sociální skupiny, které se liší od nenáviděných heterosexuálních západních bílých mužů a které lze proti nim poštvat. Tedy: homosexuálové, barevní, ženy, děti a bůhví kdo se ještě naskytne. Ti všichni se stávají utlačovanými menšinami, které je třeba nespravedlivě zvýhodňovat ad absurdum.

Tzv. gender mainstreaming také patří mezi hlavní politické strategie EU. Atakem na rodinu se vlamuje do soukromí občanů a řadí v něm jako slon v porcelánu. Vedle nových lidských práv žen vymysleli i lidská práva dětí. Těmi skutečnými lidskými právy, která jsou dána lidskou přirozeností, jako například právo na život od početí či právo dítěte na vlastního rodiče, na tátu a mámu arogantně pohrdli. Sdílený etický relativismus umožnil, aby byla tato přirozená práva v intencích poblázněných ideologů zrušena jako údajné sociální konstrukty a škodlivé stereotypy.

Obludná záměna ideologicky vymyšlených „lidských práv“ za práva přirozená je do praxe zase uváděna mocensky – zneužitou legislativou. K tomu

velice přispělo kolektivistické vyznání, v němž je jedinec všestranně podřízen státu.

Kolektivismus také umožňuje levičákům pracovat s mýtem lidských práv menšin. Ve skutečnosti mohou být jejich subjektem jen osoby, neboť ontologická struktura a finalita člověka jsou primárně personalistické, nikoli socio-vztahové.

Protože tedy podle feministů není v rodině nic, co by bylo dáno přirozeně, všechno v nich jsou prý jen nahraditelné socio-konstrukty, mohly vypuknout právě orgie levičáckého rovnostářství s následnou dekonstrukcí rodiny. Na mušce mají aktivisté gender feminismu otcovskou autoritu, mateřský instinkt, různost rolí mužů a žen, právo rodičů na přednostní výchovu dětí, pojmy otce a matky, výjimečnost manželství, fyzické trestání dětí.

Naproti tomu revolučně prosazují kolektivistickou absurditu, podle níž děti jsou majetkem státu, absurdní sexualizaci malých dětí, zrovnoprávnění všech partnerských vztahů, údajně lidská práva ženy na potrat či homosexuálů na adopci dětí.

Tyto revoluční absurdity jsou korunovány zrůdnou praxí juvenilní justice, která z malicherných až vymyšlených důvodů loupí rodičům děti, aby je pak bez ohledu na jejich dobro, zato však v logice správně pochopené pozitivní diskriminace, nabízela k adopci homosexuálům. Že jsou tím děti kromě jiných traumat vystavovány i rizikům pedofilního

zneužívání? Koho to zajímá? Naplnění ideologicky předepsaných práv je přece nade vše.

Zločiny juvenilní justice přitom nejsou jen nahodilými přehmaty, jak se utěšují sem tam pro-citnuvší eurohujerové. Jsou systémové a odpovídají nárokům právě takového totalitního režimu, který nastolila právě probíhající kulturní revoluce. Kdo pokládá její výdobytky spíše za recepty pro dobytek, vystavuje se zákonnému bezpráví ze strany lokajů této plíživé totality.

Také v perverzitách radikálního feminismu a juvenilní justice jsou tedy konstitutivní znaky totality dobře čitelné.

Mezi uvedenými znaky definice totality ale chybí násilí a krutost – ty podle Vás nejsou rozhodující?

Tato otázka vyžaduje poněkud obsáhlejší vysvětlení se zvláštním ohledem na vymezování totalitního režimu. Víme už, že když v reflexi totality přistoupíme na většinové myšlení, snadno při pokusech o její definování ustrneme u pouhé zkušenosti. Pak si vytvoříme takový pojem totality, do kterého se bruselský režim nevejde.

Viděli jsme však, že problém totality přesahuje pouhou zkušenost; je primárně metafyzický. Z tohoto hlediska tedy musíme reflektovat i bruselskou politiku, která je historicky zatím unikátním případem zvláštního druhu totality.

Vznik a běžný provoz známých totalitních režimů byl provázen tvrdými represemi. Ideoví tvůrci neomarxismu však vsadili na intelektuály. Proto nahradili teror nenásilným, trpělivým přesvědčováním veřejnosti shora. Jejich kulturní revoluce je sameťová a odehrává se v demokratických společnostech. Spočívá proto v postupném, nenápadném získávání vlivu a rozhodujících postů na univerzitách, v uměleckém světě, v politice, v médiích a ve státních institucích, kterýžto vliv logicky přerůstá v upevňování mocenských pozic na všech úrovních.

Tato geniální strategie těžila z nadmíru příznivého filosofického a světonázorového klimatu. Materialismus, kolektivismus a etický relativismus se staly ve dvacátém století na Západě pro pokrokové intelektuály vpravdě paradigmatickými. Proto se jevily programy kulturní revoluce neomarxistů v kombinaci s působivým rétorickým balením, jako logický vývoj k vyspělejší humanitě.

Tak byl nenásilně instalován nový druh totality, charakterizovaný plíživostí a měkkostí. Tyto vlastnosti bohužel znemožňují přesvědčeným empirikům identifikaci nového režimu jako režimu totalitního.

Plíživostí se tu rozumí postupné uvolňování totalitního potenciálu neomarxistické humanistiky, které se konkretizuje pozvolným stupňováním restrikcí a represí v liberálních společnostech.

Měkkostí se zase rozumí absence krutého prosazování totalitních programů a čím dál víc reziduální přítomnost určitých svobod. Jestliže se záměry totalitní ideologie realizují v liberálních režimech postupně, pak je pochopitelné, že v jistých fázích jejich prosazování určité svobody ještě přetrvávají.

Plíživost tedy implikuje relativně mírné ovládnutí společnosti a zbytkové svobody, čili to, co lze nazvat měkkostí totality. Právě plíživost a měkkost bruselské totality vytvářejí optický klam, že se tu nejedná o totalitu.

Víme však, že určitá (vyšší) míra krutosti, nepsvobody či rozsahu aktuálního ovládnutí společnosti jsou jen nahodilými způsoby realizace totalitní ideologie, které samotnou totalitu (totalitní ideologii a totalitní režim) nedefinují.

Totalitu naopak definuje politickou mocí usku-tečňovaný ideologický záměr radikální proměny společnosti, v němž je obsažen plán mocenského, relativně všeobslhlého ovládnutí společnosti protipřirozenou morálkou v ideologicky potřebných či výhodných aspektech. V základě takového totalitního potenciálu je pak snaha podle možností zasáhnout všemi momentálně dostupnými prostředky proti všemu, co by mařilo realizaci totalitní ideologie.

Ve světle této definice se pojem měkké totality ukazuje jako zcela smysluplný. Rozdíl mezi tvrdou a měkkou totalitou spočívá v míře uplatňování restrikcí a represí.

Vlastnosti plíživosti a měkkosti tedy vysvětlují, proč může za demokratickou fasádou probíhat nenápadně a bez povšimnutí rakovinové bujení totality. Měkkost současné totality je dána strategickou zdrženlivostí ohledně silné represe, která se zakládá na postřehu, že teror veřejnost odpuzuje. V této zdrženlivosti pak spočívá její obrovská výhoda. Díky ní dokázali kulturní marxisté získat na svou stranu značnou část západní veřejnosti.

Je tedy v logice měkké totality, aby podle situace ponechala některá práva a svobody. Začnou-li překážet, bude vyvíjena snaha o jejich zrušení. Dynamika stupňování represí je rovněž v logice totality. Vše tu záleží na strategickém odhadu situace.

Tuto logiku nechápou bohužel ani ti, kdo jsou sice ochotni souhlasit s výše uvedenou definicí totalitní ideologie, ale důvodům jejího zavedení moc nerozumí. Navyklá, silně zakořeněná loajalita k Západu v kombinaci s metodologickou fixací na zkušenost s tvrdou totalitou jim proto brání uznat, že je bruselský režim totalitní, protože uskutečňuje totalitní ideologii neomarxistů. To je ovšem fatální. Ačkoli si totiž leští sebeobraz pravých demokratů, podporují fakticky totalitu.

Tito oponenti pojmu měkké totality se v definování totalitního režimu nakonec také odvolávají na to, co je dáno jen měnlivými, nahodilými podmínkami, v nichž režim programy totality uskutečňuje. Jsou přesvědčeni, že dokud režim nemá svr-

chovanou moc, kterou nelze zvrátit standardními politickými prostředky, dokud jsou např. svobodné volby, nemůže prý být režim totalitní.

Jako ale není logicky možné obecně definovat totalitní ideologii znaky, které nejsou pro její specifickou identitu nutné, tak také ani obecně uvážený totalitní režim nemůžeme rozumně definovat znaky, které vyplývají z nahodilých, právě takových stavů a situací, v nichž režim uskutečňuje záměry totalitní ideologie.

Tyto proměnlivé stavy a situace nemohou obecně určovat specifickou identitu čili obecnou povahu totalitních režimů, o níž se v problému definování totalitního režimu vede spor. Neboť jsou vzhledem k obecné povaze totalitního režimu, která je dána esencí totalitní ideologie a spočívá v pouhé politické realizaci totalitní ideologie, vnější. Takovými nahodilými znaky jsou mimo jiné i intenzita uplatňování moci či stupeň jejího zajištění.

Oponentům konceptu režimu měkké totality tedy uniká, že totalitní ideologie jako výlučně určující princip totalitního režimu neurčuje režimu, který jí slouží, jeden rigidní způsob své realizace. Nechápou, že jejím zadáním pro totalitní režim je to, o co má usilovat, nikoli jak to má v závislosti na proměnlivé společensko-politické situaci zde a nyní prosazovat. Zadání je tu jednoznačné: uskutečňovat programy totalitní ideologie a snažit se

podle daného společensko-politického stavu a možností získat k tomu mocenskou pozici.

Oponenti konceptu měkké totality také musejí ignorovat skutečnost, že v totalitních režimech mohou existovat různé fáze represí a restrikcí při realizování totalitní ideologie. Pak bývají snadno zaskočeni protřelými levičáky, podle nichž například Husákův režim nebyl totalitní; schází jim potřebné důvody.

Zmíněnými oponenty bývají často „stoupenci Západu až za hrob“, u nichž pak chtění předbíhá a určuje myšlení. Tito voluntaristé prostě nechtějí rozumět bytostnému sepětí ideologie a politického režimu ve struktuře totality. Kdyby ho uznali, museli by přehodnotit svůj dosavadní, základně kladný vztah k politice EU a uznat, že v něm vlastně podporují totalitu. A to je nezáviděníhodně náročné.

Ve skutečnosti tíhne totalitní ideologie, jakožto ideologie, k politické realizaci. A jakožto totalitní pak udílí své podstatné vlastnosti, včetně zaměření, tj. včetně systémové tendence k relativně totálnímu ovládnutí lidské reality potenciálně bezmeznou pseudomorálkou prostřednictvím politické moci, režimu, který se už samotnou realizací jejích programů stává totalitním.

Kdyby tedy režim pod vládou totalitní ideologie nebyl sám totalitní, pak bychom mohli podle stejné logiky například tvrdit, že tělo určené lidskou duší není lidské, nebo že lidský život, který je princi-

piálně určený lidskou přirozeností, není lidský. Jsou to sice příklady vzaté z metafyziky lidského bytí, ale bytostná závislost určeného na určujícím je snad srozumitelná.

V čem vlastně spočívala zločinnost nacistického a komunistického režimu? Není přehnané přirovnávat k nim současnou EU?

Tak se to může jevit například z hlediska krutosti v zacházení s odpůrci. Míra krutosti je sice při srovnávání režimů tvrdé a měkké totality hlediskem citelným, nikoli však hlediskem, které by v daném problému bylo tím hlavním. Z esenciálního hlediska jsou naopak oba režimy srovnatelné právě jakožto totalitní.

Víme už, že totality jsou obecně v nejvyšší míře zločinné svou systémovou tendencí k neomezenému překračování přirozeného mravního zákona. To už je přece dostatečný důvod k tomu, abychom stavěli současnou EU do jedné řady s komunismem a nacismem.

Těm, kdo se v našem problému orientují jen podle zkušenosti a oficiálního diskurzu, se to pochopitelně musí jevit jako zcela absurdní. Ale pak by také měli podle své logiky říkat, že Husákův či Gorbačovův režim nebyly třeba ve srovnání s režimem v Severní Koreji totalitní.

Kromě poukazu na laxní, myšlenkově pohodlný a nefilosofický přístup k tématu totality je ale

možné položit takovým povrchním konzumentům ideového mainstreamu otázku, jaké zločiny jsou řádově horší. Jestli ty, které zabíjejí tělo, nebo ty, které zabíjejí duši?

Materialista, jenž promítne logiku svého světového názoru do vlastní životní filosofie, bude samozřejmě spatřovat největší společenské zlo v krutých poměrech tvrdých totalit. Jeho filosofická podprůměrnost ho v této otázce odsuzuje do role povrchního glosátora, jemuž emoční zážitek z mučení a vraždění odpůrců tvrdé totality pochopitelně ztěžuje rozumové vyhodnocení skutečné míry nelidskosti srovnávaných zločinů.

Morální zlo dnešní měkké totality spočívá ale mimo jiné v tom, že díky zkaženému humanitnímu vzdělání a nadmíru úspěšné, nepřetržité propagandě získávají její protagonisté celkem hravě veřejnost pro své pseudo-hodnoty, které obecně ničí smysl pro přirozenou mravnost. Rafinovaně a v širokém konsenzu tím zavádějí životy svých (o nové „humanitě“ přesvědčovaných) obětí zcela mimo jejich přirozené životní určení.

Takovou kapacitu reálné absurdizace životního smyslu tvrdé totality nemají. Sice také vydávají mravní zlo za dobro a naopak. Terorem ale přesvědčivost pro takové dialektické čachrování s mravními hodnotami nezískávají; spíš podněcují morální odpor a nadějně hledání. Přirozené rozlišování dobra

a zla v jimi ovládaných společnostech zůstává; dokonce se stává citelnou oporou.

Dejme tomu, že by nějaká skupina (např. církev) využívala státní moc k prosazení určitého pohledu na člověka a společnost, který by byl adekvátní či pravdivý. Jednalo by se o totalitu?

Tady rozhoduje systémově určená míra mravní devastace. Lze například myslet systém, v němž se mocensky prosazuje dobrá morálka za hranicemi kompetencí státu. Pak by to zlo bylo jen v tom znásilňování, ve vynucování určitých ctností mocí.

Nemusela by to ale být koncepčně zdivočelá, totalitní moc, která by prosazovala zájmy mocných v intencích utopické ideologie skrze její zvrácené, amorální programy. Etatistické deviace by tu byly limitovány částečným, do značné míry zachovaným smyslem pro přirozenou mravnost. Systémový mravní deficit by u takového režimu spočíval jen v tom omylu o legitimním rozsahu státní moci a v jeho praktických důsledcích.

Proč bychom se vůbec měli zabývat tím, jestli žijeme v totalitním režimu? Není důležitější svoboda a demokracie?

Demokracie není žádná posvátná kráva, za jakou je dnes takřka všeobecně považována. Filosofická diskuse o nejlepším politickém uspořádání zůstává

stále otevřená. Naproti tomu jsou základní svobody člověka evidentně na vyšší úrovni lidství a politici mají mravní povinnost je respektovat. Ideologie, která na ně z principu nebere ohled, je podstatně nemravná.

Kdyby ale jen všechno to, co se tak vytrvale oficiálně hlásá a deklaruje, odpovídalo skutečnosti. Jenže, všestranná každodenní propaganda dělá i na Západě divy. Ano, před postmoderní totalitní nákazou byly západní země svobodné a demokratické. Pak ale nastala v tomto ohledu éra permanentního optického klamu, která trvá.

Předtím totiž měly totality podobu těžkého úrazu; byly evidentní od počátku. Od šedesátých let však totalita napadla západní společnosti jako rakovina; pracuje na zkáze společenského organismu skrytě. Jejich občané se cítí být zdravými. Stereotypně věří, že žijí ve svobodě; jsou v pohodě.

Nehlučná, univerzitně legitimizovaná a společensko-politickými institucemi legálně provozovaná, celoplošná indoktrinace idejemi kulturních marxistů se jeví jako kombinace rádobý zdravé výživy a sedativ.

Postupně však vychází žraločí povaha ideologie neomarxistů najevo. Ti, kdo jsou odolnější vůči masivnímu vlivu vzdělanostně-politicko-mediálního mainstreamu, začínají mluvit o akutní potřebě diagnózy.

A jsme u otázky, jestli nežijeme v optickém klamu, v němž se zaměňuje společnost, která skutečně ctí svobodu a spravedlnost, se společností, která příliš důvěřuje dnešním propagandistickým sloganům o svobodě a lidských právech, ale tyto hodnoty plíživě a za potlesku manipulované většiny opouští. Ve volbách na Západě je už celá desetiletí tento potlesk pravidelně skandovaný. Citlivějším uším evokuje u nás známý rytmus: „Ať – žije – Sovětský – svaz...“ První, kdo ho přerušil, byl Trump.

Ano, svoboda a skutečná lidská práva jsou nesmírně důležité hodnoty. Jestliže je však režim pod vlivem nenávislné ideologie a za clonou falešných proklamací ohrožuje, jestliže základní hodnoty života prakticky likviduje a nahrazuje je ideologickým brakem pseudo-hodnot, pak je právě ve jménu svobody a lidských práv velice potřebné zabývat se pravou povahou takového zákeřného, pokryteckého režimu a podle možností mu také vzdorovat.

„Měkká“ a „tvrdá“ totalita se tedy podle Vás liší jen nepodstatně. Připouštíte ale, že z hlediska každodenního života lidí je mezi nimi výrazný rozdíl. Přinejmenším v tom, že v „měkké“ totalitě člověku za odlišný názor bezprostředně nehrozí smrt nebo vězení. Není pak ale příjemnější žít v „měkké totalitě“ než žít v diktátorském režimu, který cenzuruje média a fyzicky likviduje svoje odpůrce?

Ano, musíme zde rozlišovat, v jakém smyslu je řeč o podstatném a nepodstatném rozdílu. Rozdíl měkké a tvrdé totality je rozdílem režimů, které uskutečňují programy totalitní ideologie; v podstatě spočívá v míře represí a restrikcí. Viděli jsme, proč je míra represe pro identitu, a tudíž i pro obecnou definici totality určením a znakem nenutným, nahodilým, a tedy nepodstatným.

Krom toho se v obou režimech jedná o totalitu, která je nejhorším systémovým zlem. Vzhledem k tomu jsou pak jejich rozdíly ve formě a míře faktického, aktualizovaného zla rovněž nepodstatné. To zní sice běžnému uchu příliš abstraktně, akademicky a odcítěně. Ale problémy identifikace systémové mravní zloby a rozlišování typů totality jsou samy teoretické. V jejich řešení tedy mají termíny podstatné/nepodstatné význam ontologický, nikoli prakticky existenční.

Z morálního hlediska je zase primární skutečností fakt, že totalitní ideologie, která je pro oba režimy směrodatná, obsahuje kódy mravního nihilismu. Jejich faktické rozdíly jsou proto vzhledem k jejich stejnému a rozhodujícímu morálnímu předurčení druhotné, akcidentální, situační.

Vy ale kladete problém do praktické roviny, do perspektivy občana, který musí totalitní bezpráví snášet. Ptáte se, jestli ten teoreticky nepodstatný rozdíl tvrdé a měkké totality není z hlediska nesitelnosti v každodenním životě občana totalitního

režimu naopak velice podstatným. Ptáte se, jak se v něm cítí. Tady už je ale termín „podstatný“ užíván ve volnějším, teoreticky neprecizovaném významu. A pak se pochopitelně zdá, že v tomto smyslu jde o rozdíl skutečně podstatný.

Ano, život v tvrdé totalitě je nesnesitelně nepříjemný. Příjemnost je sice hédonické kritérium, které v rozumně pojatém životě není kritériem nejvyšším. Ale v tvrdé totalitě nejde jen o nepříjemnosti, ale především o masivní, citelnou nespravedlnost. A pak už se zdá být troufalé říkat, že se od měkké totality, která rozhodně není tak brutálně fyzicky nepříjemná (krutá), liší jen nepodstatně. Je ale proto měkká totalita také méně nespravedlivá?

Na první pohled se zdá, že ano. Co může být nespravedlivější než mučení a vraždění nevinných odpůrců zločinného režimu? To je ale otázka, kterou musí rozhodnout žebříček životních hodnot. Proto se tu musíme se vší vážností zeptat, jaké zlo vlastně obětí totality přináší zničení těla a jaké zlo jim přináší zničení duše. Je jasné, že taková otázka může být smysluplně kladena jen v kontextu realistické filosofie.

Materialistovi, který neví, co je duše, a etickému relativistovi, který neví, co je mravnost, nedává taková otázka žádný smysl. Chyba ale není na straně otázky, nýbrž v omylech těchto vrcholných reprezentantů principiálního selhání novověké filosofie.

Radikální omyly v obecném výkladu ontologické struktury skutečnosti, ve výkladech pravdy a jistoty lidského myšlení, v pojetí lidského bytí a mravního řádu postupně v novověkém vývoji západní civilizace vyjevovaly svou destruktivní logiku. Zvláště od doby osvícenství nabývala jejich dynamika na síle. Katastrofy dvacátého století jsou filosoficky srozumitelné právě z těchto příčin. A protože filosofické příčiny totalitních tragédií zůstaly skryty, takže nerušeně pracují dál, infiltrace lidské praxe zkaženou filosofií v naší postmoderní současnosti kulminuje.

Proto je dnes tak obtížné nacházet hodnotové priority, které by odpovídaly skutečné podstatě a smyslu lidských životů. V pravdivém antropologickém výkladu není člověk redukován na tělo a na bio-psycho-socio jevy. Jeho bytostná identita přesahuje a zároveň i podmiňuje celou životní dynamiku lidského jedince.

Takovou konstantou je v celku reality lidských jedinců jejich přirozenost. Její pochopení pak v etickém výkladu odkrývá i povahu mravnosti, která není podmíněna lidskou činností. Jedině v tomto rámci pak může být srozumitelný zákon všelidské ušlechtilosti čili přirozený mravní zákon jako univerzální měřítko svobodných činů.

Takto lidskými rozmary a svévolí nepodmíněná, všelidská mravnost je však v dnešním intelektuálním světě pokládána za metafyzickou iluzi a nábo-

ženskou propagandu. Nahradil ji etický relativismus. O tom, co je v lidském jednání dobré a zlé, prý vposledku rozhoduje člověk – vlivný, mocný, často propadlý ideologickým mýtům a neřestem. Mravnost, spravedlnost, a tedy i lidská práva se prý v dějinách vyvíjejí.

V režimech měkké totality postmoderního Západu je to právě etický relativismus, co garantuje tu nevídanou smršť tvůrčí invence, s níž se redefinuje celá morálka podle ideologického klíče kulturních marxistů. Je to právě etický relativismus, co na všech úrovních dodává ideologicky zfetovaným intelektuálům sebevědomí v jejich revolučním proměňování mravního dobra za zlo a naopak. V jeho síle jsou intelektuálními elitami úspěšně neutralizovány a pacifikovány přirozené mravní instinkty široké veřejnosti. Na pozadí téhož relativismu se konečně formulují i svůdné, ohlupující slogany nové, evolučně doporučené humanity.

Tento produkt radikální kulturní revoluce pochopitelně představuje antitezi přirozené mravnosti. Ordinuje veřejnosti život ve lži, ničí smysl pro spravedlnost, vede k destrukci rodiny, národů i „bílé“ civilizace. A západní společnosti tuto hlubkovou destrukci mravnosti už celá desetiletí akceptují. Jak je to možné?

Vzdálenou příčinou takového intelektuálně-morálního selhání Západu je samozřejmě dlouhodobý, špatnou filosofií předurčený osvícenský proces

postupné atrofie mravního vědomí. Filosofická antropologie a následně i speciální humanitní obory byly napadeny viry nominalismu, scientistického redukcionismu a historizujícího relativismu. V důsledku toho se postupně rozkládaly hodnoty kognitivní i morální. Humanitní vzdělání bylo zasaženo progresivní paralýzou, takže veřejnost byla k relativistické dekadenci důkladně predisponována.

Když na takto připravenou půdu vtrhla dravá ideologie s chytrou strategií „dlouhého pochodu institucemi“ čili nenásilného získávání vlivu přes postupně obsazované instituce vzdělávací, komunikační a posléze i mocenské, byla veřejnost získána na stranu „vyšší humanity“ takřka bez odporu. V tom spočívá démonické kouzlo měkké totality.

A teď srovnávejte: Tvrdá totalita mrzačí a zabíjí tělo. Základní filosofická pravda o člověku však zní, že mravní hodnoty jsou vyšší než hodnoty tělesné. Měkká totalita však svou lstivostí a zákeřností dosáhla toho, že západní společnosti ve velké míře přistoupily na její ideologickou pseudomorálku, v níž si mravní dobro a zlo z velké části vyměňují pozice a role. Tím je zasaženo jádro lidských životů. Takový zásah však zároveň znamená jejich absurdizaci.

V tvrdé totalitě žila většina lidí s trpkým vědomím nadvlády nespravedlnosti. V měkké totalitě však v duhovém opojení tančí na potápějícím se Titaniku, když žije s falešným vědomím triumfu humanity, která je ve skutečnosti frapantní mravní

perverzí. V tvrdé totalitě naproti tomu ještě fungovalo mravní vědomí tyranů ponížené veřejnosti více méně spolehlivě. Co je tedy horší?

Jakým způsobem si člověk může zachovat čisté svědomí, pokud žije v totalitním režimu?

Nekolaborovat a podle možností mu čelit. To však mimo jiné předpokládá, že nejsme obětí totalitní propagandy, že jsme vůči ní intelektuálně i mravně imunní. A je třeba mít pořád na paměti, že ta neo-marxistická je daleko rafinovanější než komunistická.

A co bude dál?

Dnes se zdá být bruselská totalita na rozcestí. Doposud šlo všechno jako po másle. Měkká totalita hýřila svými přednostmi a občané zobali nevolným vyvoleným členům bruselského politbyra a jejich nesčetným prodlouženým rukám či převodovým pákám doslova z ruky. Pravidelné volební výsledky jsou toho výmluvným, smutným svědectvím.

Pak ale udělali soudruzi chybu. Přehnali svou bohorovnost a začali tlačit na pilu. Výsledkem je migrační krize, která probouzí evropskou veřejnost z ideologického opojení. Maskování totalitáři všech zemí Západu bijí na poplach: Pozor na extremisty, populisty, fašisty a nacisty! Humanisté všech členských zemí EU bděte!

A najednou se ukazují slabiny měkké totality. Otevření hranic masám muslimských dobyvatelů, proložené demagogickými a troufalými proslovy o mírumilovném islámu jako budoucnosti Evropy, už bylo přece jen silné kafe. Soudruzi podcenili sebeobránné instinkty Evropanů. Nálada se zhoršila a elity mají bobky z voleb.

Co teď? Přitvrdí soudruzi? Náznaky tu jsou. Zpřesňuje se legislativa osvědčeného dvojího metru a boje proti takzvané nenávisti. Vyhrožuje se cenzurou a formuje se myšlenková policie. Ta fyzická je například v Německu nucena tolerovat, ne-li přímo podporovat teror levičáckých „antifašistických“ bojůvek proti odpůrcům šíleného migračního merkelismu. Třeba bude klid na práci vyžadovat vedle zastrásování a pendreků i nepokryté zfalšování či rovnou zrušení voleb. Nelze ani vyloučit přeladění na totalitu tvrdou.

Anebo hydra neomarxistické totality padne a na zbídačelý Západ se vrátí zdravý rozum. Vše je otevřené. Nezdá se, že bychom žili zrovna v nudné době.

DÁLE DOPORUČUJEME

Jiří Fuchs, Marie Tejklová

MILOSRDENSTVÍ? BEZ ROZUMU?

Rozhovor o migrační krizi

Máme považovat současnou migrační krizi za příležitost pro Evropu a její stárnoucí obyvatelstvo, nebo za hrozbu, která má potenciál rozložit naši společnost a převrátit životy obyvatel Evropy naruby?

Zvládají evropské politické špičky migrační krizi celkem obstojně, nebo se spíše chovají, jako by zešlély?

Dala se masa migrantů přicházejících do Evropy do pohybu více méně náhodou, v reakci na aktuální politickou situaci v různých částech světa, nebo jde o důsledek širšího a delší dobu trvajícího vývoje, ve kterém evropské politické špičky hrají jednu z hlavních rolí?

Máme se v názoru na migrační krizi řídit především soucitem, humanitárními ohledy, nebo je potřeba přinejmenším stejnou váhu přiznat i rozumovému hodnocení situace?

Těm, kdo si kladou podobné otázky, je určený text filosofa Jiřího Fuchse, ve kterém se autor pokouší analyzovat příčiny a souvislosti migrační krize systematictěji a s hlubším záběrem, než s jakým se obvykle setkáváme v povrchních úvahách na toto téma v médiích. Čtenářům může předložený text pomoci orientovat se v nepřehledné situaci, kde je při zběžném pohledu obtížné rozhodnout, která z mnoha protichůdných hodnocení migrační krize lépe popisují realitu světa kolem nás.

Academia Bohemica 2016, 104 s.

Jiří Fuchs, Marie Tejklová

VYŠŠÍ HUMANITA, NEBO TOTALITA?

Rozhovor o politice EU

Sazba: Dagmar Kopecká

Obálka: Marie Kopecká

Vydala Academia Bohemica, o.p.s.,

Gorazdova 20, 120 00 Praha 2

v roce 2017

Tisk: PBtisk, Příbram

Vydání první